

Don Batten (pisac-urednik)

David Catchpoole

Jonathan Sarfati

Carl Wieland

PITANJA O POSTANKU

LOGIKA STVARANJA

**ODGOVORI NA VIŠE OD 60
PITANJA U 20 KATEGORIJA**

creation.com

Izvornik: THE CREATION ANSWERS BOOK

ISBN 978-0-949906-62-5

Izdavač: *Creation Ministries International*,

PO Box 4545, Eight Mile Plains QLD, 4113, Australia

Izdavačka prava © 2012. za hrvatsko izdanje:

Copyright © *Creation Ministries International*

Tiskano s dopuštenjem izdavača

Vlastita naklada.

Nakladnik: Zlatko Madžar

Prijevod s engleskoga: Anton Žagar

Prijelom i naslovnica: Zlatko Madžar

Lektura i korektura: Anton Žagar

ISBN 978-953-55337-4-0

Biblijski tekstovi u ovom izdanju, ako nije drugačije naznačeno, potječu iz Biblije, u prijevodu Kršćanske sadašnjosti.

Tisak: Vilux, Banja Luka, BIH

Priznanja i zahvale

Mnogo je ljudi dalo doprinos u izdavanju ove knjige. Dr. Andrew Snelling, jedan od pisaca izvorne knjige *Answers Book*, pomogao je korisnim savjetima tijekom različitih faza izrade ovog proširenog izdanja. Dr. Werner Gitt napisao je veći dio teksta 9. poglavlja. Dr. John Baumgardner doprinio je dijelovima teksta u poglavlju o pomicanju kontinenata. Michael Oard također je znatno doprinio u poglavlju o ledenom dobu. Dr. Russell Humphreys pomogao je oko poglavlja o dalekim zvijezdama u mladom svemiru te o određivanju starosti pomoću ugljika.

Dr. Len Morris, vlč. Jock Butters i Warren Nunn pregledali su prvu verziju teksta i dali mnoštvo dobrih prijedloga. Russell Grigg i dr. Tas Walker lektorirali su tekst prije izdavanja te pomogli korisnim sugestijama i ispravcima. Također cijenimo trud Davea Whitea na provjeri revidiranih dijelova ažuriranog izdanja iz 2006. godine.

Brendon O'Loughlin nacrtao je mnoge posebne ilustracije i slike korištene u ovoj knjizi. Posebno zahvaljujemo Robertu Smithu na crtežima u tehnici ugljena. Svojim savjetima u različitim fazama izdavanja knjige također su pomogli David Jolly, prof. Douglas Kelly i prof. David Menton.

Kratice

CMI: *Creation Ministries International*

ICC: *International Conference on Creationism*

Ma: *mega annum ili milijun godina*

Napomena: *Journal of Creation nekada je izlazio pod naslovima TJ, CEN Tech.J., i Creation Ex Nihilo Technical Journal.*

Sadržaj

- 1: **Postoji li Bog?** 9
Postoje li objektivni dokazi za Božje postojanje? Kakve su posljedice ateizma? Odakle potječe Bog? Možemo li Boga osobno upoznati?
- 2: **U šest dana? Stvarno?** 25
Jesu li dani stvaranja obični dani? Jesu li to duga vremenska razdoblja? Zašto šest dana? Je li Knjiga Postanka poezija? Utječe li duljina dana na evanđelje? Kako su mogući “dani” bez sunca tijekom prva tri dana? Jesu li prva dva poglavlja Knjige Postanka u proturječju? A što je s framework hipotezom?
- 3: **A što je s gap teorijama?** 45
Kakva je to teorija razaranja i rekonstrukcije? Što je to Luciferov potop? Je li “soft gap” teorija bolja?
- 4: **A što je s datiranjem ugljikom?** 55
Kako funkcionira datiranje ugljikom? Je li metoda pouzdana? Što zapravo pokazuje datiranje ugljikom? A što je s ostalim metodama radiometrijskog datiranja? Postoje li dokazi da je Zemlja mlada?
- 5: **Ako je svemir mlad, kako to da vidimo udaljene zvijezde?** 73
Ako je svemir mlad, a svjetlosti treba nekoliko milijuna godina da stigne do nas od mnogih zvijezda, kako to da vidimo te zvijezde? Je li Bog stvorio svjetlost “na putu”? Je li brzina svjetlosti bila veća u prošlosti? Kakve to veze ima s Velikom praskom? Postoje li dokazi da je Zemlja povlašten planet? Što kaže teorija relativnosti?
- 6: **Kako su stvari krenule po zlu?** 83
Ako je prvotno Božje stvorenje bilo “veoma dobro”, zašto je danas priroda puna krvoprolića? Je li Bog stvorio životinje sa strukturama za obranu i napad? Jesu li životinje redizajnirane nakon Pada? Ne bi li došlo do populacijske eksplozije kad životinje ne bi jele jedna drugu?
- 7: **A što je sa sličnostima i ostalim takvim argumentima u prilog evolucije?** 91
Dokazuju li sličnosti među stvorenjima postojanje njihovog zajedničkog pretka (evoluciju)? Jesu li DNK čovjeka i čimpanze vrlo slične? Prolazi li ljudski zametak kroz životinjske faze tijekom svog razvoja? Postoje li beskorisni životinjski ostaci u našim tijelima? A što je s tzv. majmunskim precima čovjeka?
- 8: **Odakle Kajinu žena?** 105
Danas je protuzakonito oženiti se svojom sestrom. Ako su Adam i Eva bili jedini ljudi koje je Bog stvorio, odakle njihovom sinu Kajinu žena? A što je sa zemljom Nod? Kakve to veze ima s evanđeljem?
- 9: **Jesu li “sinovi Božji” i/ili Nefili bili vanzemaljci?** 115
Jesu li Zemlju posjećivali vanzemaljci? Postoji li život drugdje u svemiru? A što je s NLO-ima i vladinim zataškavanjem?
- 10: **Je li Potop bio globalan?** 123
Je li to uopće važno? Govori li Biblija da je Potop u vrijeme Noe prekrpio svu Zemlju? Postoje li izvanbiblijski dokazi za takav Potop?

11:	A što je s pomicanjem kontinenata?	131
	Jesu li se kontinenti stvarno razmaknuli? Kako to povezati s biblijskim opisom povijesti? Ima li to veze s Potopom?	
12:	Noin potop – odakle sva ta voda?	139
	Odakle voda koja je uzrokovala potop? Je li postojao omotač od vodene pare? Je li Mount Everest bio pokriven vodom? Kamo je nestala voda nakon potopa? Kako je do toga uopće došlo?	
13:	Kako je Noa smjestio sve životinje u arku?	147
	Koje je životinje Noa ukrcao u arku? Kako je uskladištio hranu za životinje? Je li arka bila dovoljno velika? Kako su se rješavali životinjskog otpada?	
14:	Kako su slatkovodne i morske ribe preživjele Potop?	153
	Kako su morske ribe preživjele razrjeđivanje mora slatkom vodom ili kako su slatkovodne ribe preživjele u moru? Kako su preživjele biljke?	
15:	Gdje su fosilni ostaci ljudi?	157
	Zašto ne nalazimo fosile ljudi s npr. fosilima trilobita? Ako su ljudi i dinosauri živjeli u isto doba, zašto ne nalazimo njihove fosile zajedno? Kako je Potop mogao proizvesti red u fosilnom zapisu?	
16:	Je li postojalo ledeno doba?	163
	Koliko ledenih doba je prošlo? Kako se ledeno doba uklapa u Bibliju? Koliku površinu Zemlje je prekrivao led? Koliko je ledeno doba trajalo? A što je sa smrznutim mamutima? Kako je ledeno doba utjecalo na ljude?	
17:	Kako su životinje s arke došle do krajeva poput Australije?	173
	Kako su životinje iz dalekih krajeva došle do arke? Jesu li klokan i doskakutali do Australije nakon Potopa? Što su koale jele putem?	
18:	Kako su nastale različite “rase” ljudi (od Noine obitelji)?	179
	Što je to “rasa”? Kako su nastale različite boje kože? Je li crna koža posljedica Hamovog prokletstva? A što je s ljudima iz “kamenog doba”? Kakve su posljedice pogrešnih predodžbi o porijeklu “rasa”?	
19:	A što je s dinosaurima?	193
	Je li postojalo “doba dinosaura” davno prije pojave čovjeka? Što Biblija kaže o dinosaurima? Što su zmajevi iz prošlosti? Što nam govore fosili dinosaura? Što se dogodilo dinosaurima?	
20:	A što sada?	209
	Index	
	O autorima	215

„... budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem...“

1. Petrova 3,15-16

1. poglavlje

Postoji li Bog?

- **Postoje li objektivni dokazi za Božje postojanje?**
- **Kakve su posljedice ateizma?**
- **Odakle potječe Bog?**
- **Možemo li Boga osobno upoznati?**

Biblija započinje tvrdnjom: „*U početku stvori Bog nebo i zemlju*“ (Postanak 1,1). Božje postojanje se podrazumijeva i očito je samo po sebi. U Psalmu 14,1 piše: „*Bezumnik reče u srcu: ‚Nema Boga. ‚ Pokvareni rade gadosti; nitko da čini dobro. ‘*“

Ovdje uočavamo da Biblija povezuje pokvarene misli o Bogu, a posebno negiranje njegovog postojanja, s pokvarenim ponašanjem. Točno je da bez Boga, bez Stvoritelja koji postavlja pravila, moralno zastranjujemo. Kada su Izraelci zaboravili svog Stvoritelja u vrijeme sudaca i kad ih nitko nije vodio k vjernosti Bogu, „... *svatko je živio kako mu se činilo da je pravo*“ (Suci 21,25) i zavladao je kaos.

Uočavamo da se jednako događa danas. U državama u kojima je narod nekada štovao Boga i priznavao da je „*Bog u Kristu svijet sa sobom pomirio*“ (2. Korinćanima 5,19), vladali su nezapamćena sigurnost i blagostanje. Te iste države danas se raspadaju jer su ljudi Bogu okrenuli leđa. „*Pravednost uzvisuje narod, a grijeh je sramota pucima*“ (Izreke 14,34).

Dok narodi okreću leđa Bogu i žive kao da Boga nema, grijesi se množe: korupcija u politici, laganje, klevetanje, javno pokazivanje razvrata, nasilni zločini, pobačaji, krađe, preljubi, zloupotreba droge, alkoholizam, kockanje i svaka vrsta pohlepe. Nastupaju ekonomske krize nakon što se povise porezi i kad vlada počne posuđivati novac za uzdržavanje sve jačih policijskih snaga, većih zatvora i sustava socijalne sigurnosti u pokušajima rješavanja problema.

Prvo poglavlje Poslanice Rimljanima zvuči kao komentar suvremenog svijeta: *Otkriva se doista s neba gnjev Božji na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji istinu sputavaju nepravednošću. Jer što se o Bogu može spoznati, očito im je: Bog im očitova. Uistinu, ono nevidljivo njegovo, vječna njegova moć i božanstvo, onamo od stvaranja svijeta, umom se po djelima razabire tako da nemaju isprike. Jer premda upознаše Boga, ne iskazaše mu kao Bogu ni slavu ni zahvalnost, nego ishlapiše u mozganjima svojim te se pomračí bezumno srce njihovo. Gradeći se mudrima, poludješe i zamijeniše slavu neraspadljivog Boga likom, obličjem raspadljiva čovjeka, i ptica, i četveronožaca, i gmazova. Zato ih je Bog po pohotama srdaca njihovih predao nečistoći te sami obeščaćuju svoja tijela, oni što su Istinu - Boga zamijenili lažju, čistili i štovali stvorenje umjesto Stvoritelja, koji je blagoslovljen u vjekove. Amen. Stoga ih je Bog predao sramotnim strastima: njihove žene zamijeniše na-*

ravno općenje protunaravnim, a tako su i muškarci napustili naravno općenje sa ženom i raspalili se pohotom jedni za drugima te muškarci s muškarcima sramotno čine i sami na sebi primaju zasluženu plaću svoga zastranjenja. I kako nisu smatrali vrijednim držati se spoznaje Boga, predade ih Bog nevaljanu umu te čine što ne dolikuje, puni svake nepravde, pakosti, lakomosti, zloće; puni zavisti, ubojstva, svađe, prijevare, zlonamjernosti; došaptavači, klevetnici, mrzitelji Boga, drznici, oholice, preuzetnici, izmišljači zala, roditeljima neposlušni, nerazumni, nevjerni, beščutni, nemilosrdni. Znaju za odredbu Božju - da smrt zaslužuju koji takvo što čine - a oni ne samo da to čine nego i povlađuju onima koji čine.

Mnoge na visokim položajima u politici i obrazovanju u nekada velikim kršćanskim nacijama Biblija naziva „bezumnicima“. Takvi ljudi tvrde da su mudri, ali time što niječu postojanje Boga ili njegovu povezanost s njima danas, postali su „bezumnici“.

Ovo napuštanje vjere u Boga poduprto je široko rasprostranjenim prihvaćanjem evolucionističkog načina razmišljanja, koji tvrdi da je sve nastalo samo od sebe prirodnim procesima i da Bog nije potreban. Takvi ljudi priznat će da postoji „plan“, ali da Planer nije potreban. Stvorenje je osmislilo samo sebe! Ovakav način razmišljanja u kojem se negira očito postojanje Boga (Rimljanima 1,19-20), prirodno vodi u ateizam (vjerovanje da Bog ne postoji) i sekularni humanizam (vjerovanje da čovjek može određivati svoju sudbinu bez Boga). Takav način razmišljanja danas je vrlo raširen po sveučilištima i u vladama.

Neka od najvećih zala počinili su ljudi koji su prigrlili evolucionistički pristup moralu: Lenjin, Hitler, Staljin, Mao Ce-tung i Pol Pot. Ateistički evolucionist Sir Arthur Keith rekao je za Hitlera:

„Njemački *firer*... je evolucionist; svjesno se trudio provoditi načela teorije evolucije u Njemačkoj.“¹

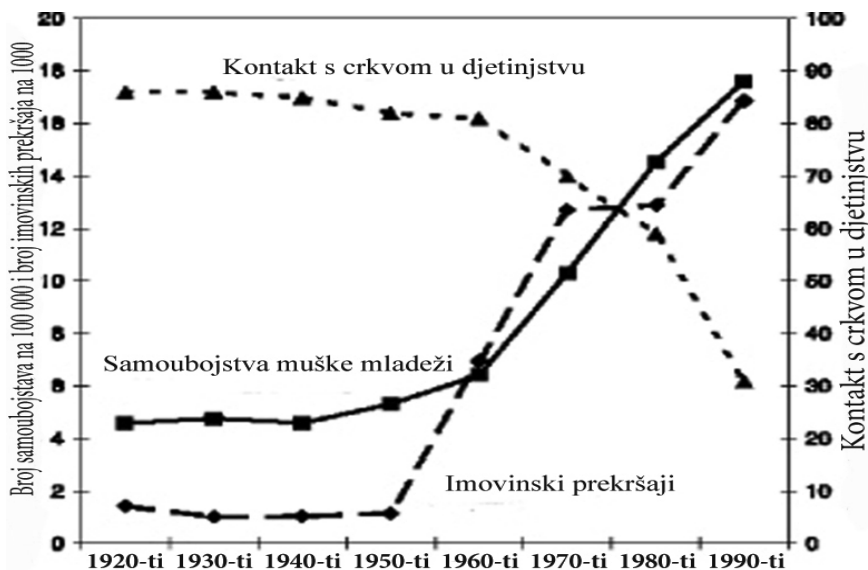

Milijuni ljudi strašno su patili i poginuli zbog ovog ateističkog načina razmišljanja. Ateizam ubija jer bez Boga ne postoje pravila – sve je dopušteno! Ateisti su predvodnici pokreta za legalizaciju pobačaja, eutanazije, droge, prostitucije, pornografije i promiskuiteta. A sve to uzrokuje bol, patnju i smrt. Ateizam je filozofija smrti. Naravno, ateisti vole isticati zvjerstva koja su počinili tzv. „kršćani“, među kojima su omiljeni Križarski ratovi i događaji u Sjevernoj Irskoj.² Ako su ljudi koji su počinili ta nedjela uistinu bili kršćani, tada nisu živjeli **dosljedno** svojim moralnim načelima (npr. „ne ubij“, „ljubi

1. Keith, A., 1947. *Evolution and Ethics*, Putman, New York, str. 230.

2. Križarski ratovi bili su reakcija na islamska osvajanja. Vidi: Spacer, R., 2005. *The politically incorrect guide to Islam (and the Crusades)*. ISBN: 0895260131.

svoje neprijatelje“). Međutim, Staljin je bio **dosljedan** svojim načelima jer kao ateist, pročitavši Darwina, nije imao objektivnog temelja za izgradnju bilo kakvog moralnog sustava vrijednosti. Gore citirani Keith potvrđuje da je i Hitler bio dosljedan svojoj evolucionističkoj filozofiji. Kršćanstvo kaže: „*Bog je ljubav*“, „*ljubite jedni druge*“ i „*ljubite svoje neprijatelje*“. Takva ljubav je požrtvovna. Zato su kršćani bili vodeći u pomaganju bolesnima, brizi za siročad i starije, hranjenju gladnih, obrazovanju siromašnih i suprotstavljanju izrabljivanju kroz rad djece i robovlasništvo. Ateizam, zbog svog evolucionističkog načina razmišljanja, tvrdi da „ljubav“ nije ništa drugo nego sebično povećavanje šanse za preživljavanje naših gena kroz naše potomke ili bliske srodnike. Jer kakvu ulogu igra „suosjećanje“ u „borbi za opstanak najbolje prilagođenih“? Hitlerovi logori smrti nastali su iz želje da „arijevska rasa“ pobijedi u borbi za „očuvanje povlaštenih rasa u borbi za život“ (što je podnaslov Darwinove knjige „O postanku vrsta“). Međutim, ateizam nije samo destruktivan, već je i logički neutemeljen u samom svom temelju jer mora postojati Stvoritelj, kao što ćemo vidjeti.

Nekoliko statističkih pokazatelja stanja društva u Australiji koji pokazuju odnos između opadanja uključenosti djece u život crkve i povećanja društvenih problema. I ostale statistike, poput onih o učestalosti razvoda braka, silovanja i sl. pokazuju slične trendove. Utjecaj crkve drastično se smanjio uvođenjem evolucionističkih ideja u škole tijekom 1950-ih i 1960-ih. Statistike za ostale „kršćanske“ države pokazuju slične odnose.³

3. Izvor podataka: Kontakt s crkvom u djetinjstvu iz istraživanja Why don't people go to church? National Church Life Survey (2002.). Stanje društva iz State of the Nation: a century of change, The Centre for Independent Studies, St Leonards, NSW (2001.) <www.cis.org.au>.

Biblijski dokazi za postojanje božanskog autora

Osim što tvrdi da postoji Bog, Biblija također svjedoči Božje postojanje jer se samo božanskim nadahnućem može objasniti nastanak ove nevjerovatne knjige. Izdvajamo karakteristike koje ukazuju da je Bog autor Biblije.^{4,5,6}

Biblija pokazuje nevjerovatno jedinstvo. Unatoč tome što ju je pisalo više od 40 pisaca, iz više od 19 različitih zanimanja i u razdoblju duljem od 1600 godina, Biblija je jedinstvena objava od svog početka do kraja. Zapravo se prva i posljednja knjiga Biblije (Postanak i Otkrivenje) tako savršeno nadopunjuju da govore o „izgubljenom raju“ i „novom raju“, čime snažno govore u prilog božanskog autora (usporedi npr. Postanak 1–3 i Otkrivenje 21–22).

Biblija je čudesno sačuvana. Biblija je preživjela unatoč političkim i vjerskim progonima. Rimski car Dioklecijan, nakon izdavanja edikta 303. godine, smatrao je da je uništio sve omražene Biblije. U znak svoje pobjede, podigao je spomenik na mjestu gdje je ostao pepeo spaljenih Biblija. Dvadeset i pet godina kasnije, novi car, Konstantin, naručio je izradu pedeset Biblija o trošku države! U osamnaestom stoljeću, poznati francuski nevjernik Voltaire prognozirao je da za sto godina neće postojati nijedna Biblija. Ironično, govori se da je 50 godina nakon njegove smrti ženevsko biblijsko društvo koristilo njegov tiskarski stroj i njegovu kuću za tiskanje Biblija. Biblija je danas dostupna na mnogo više jezika od bilo koje druge knjige.

Biblija je povijesno točna. Nelson Glueck, poznati židovski arheolog, govori o „gotovo nevjerovatnom povijesnom sjećanju Biblije, posebno kad se potkrijepi arheološkim činjenicama“.⁷ William F. Albright, poznat kao veliki arheolog, ustvrdio je: „Pretjeran skepticizam prema Bibliji kojeg su iskazivale povijesne škole osamnaestog i devetnaestog stoljeća, a u nekim fazama se povremeno javlja i danas, progresivno je diskreditiran. Otkriće za otkrićem potvrdili su točnost bezbrojnih detalja i doprinijeli sve većem priznavanju vrijednosti Biblije kao povijesnog izvora.“⁷

Sir William Ramsay, smatran jednim od najvećih arheologa svih vremena, obrazovan je pod utjecajem njemačkog povijesnog skepticizma sredinom devetnaestog stoljeća tako da nije vjerovao u povijesnu točnost Novog zavjeta. Međutim, njegova arheološka istraživanja navela su ga da prizna da je njegov skepticizam bio neutemeljen. Potpuno je promijenio svoj stav. Govoreći o Luki, piscu *Evandjelja po Luki i Djela apostolskih*, Ramsay je rekao: „Luka je prvoklasan povjesničar... trebalo bi ga svrstati među najveće povjesničare.“⁸ Arheologija potvrđuje točnost Biblije u mnogim detaljima.⁹ Postoji mnoštvo detalja kod kojih su skeptici dovodili u pitanje

4. Osnovna misao ovog odlomka preuzeta iz: Willmington, H. L., 1981. *Willmington's Guide to the Bible*, Tyndale House Publishers, Wheaton, IL, SAD, str. 810-824.

5. Geisler, N. L. i Nix, W. E., 1986. *A General Introduction to the Bible*, Moody Press, Chicago.

6. McDowell, J., 1972. *Evidence that Demands a Verdict*, svezak 1, Campus Crusade for Christ, San Bernadino, CA.

7. Citirano u fusnoti 5, str. 68.

8. Ramsay, W., 1953. *Bearing of Recent Discoveries on the Trustworthiness of the New Testament*, Baker Books, Grand Rapids, Michigan, str. 222.

9. Detaljne informacije o odnosu Biblije i arheologije vidi na: <<http://www.christiananswers.net>>.

točnost Biblije, obično na temelju nepostojanja drugih neovisnih dokaza (pogrešno argumentiranje na temelju nedostupnosti), kod kojih su kasnija arheološka otkrića donijela dokaze u prilog biblijskih zapisa.⁶

Biblija je znanstveno točna. Navodimo nekoliko primjera: Zemlja je okrugla (Izaija 40,22), Zemlja je ovješena u svemiru bez oslonca (Job 26,7), zvijezde je nemoguće prebrojati¹⁰ (Postanak 15,5), kruženje vode u prirodi,¹¹ morske struje,¹¹ razmnožavanje unutar vrsta,¹² mnoštvo uvida u zdravlje, higijenu,¹³ prehranu,¹⁴ fiziologiju (npr. važnost krvi u npr. Levitski zakonik 17,11), prvi i drugi zakon termodinamike (npr. Izaija 51,6) i mnogi drugi uvidi.¹⁵

Biblijska proročanstva su točna. Biblija

tvrdi da je točno predviđanje događaja u Božjoj nadležnosti. Bog je rekao:

„Događaje prošle odavna sam navijestio, iz mojih su izišli usta i ja sam ih objavio, učinih brzo, i zbi se... Zato sam ti već onda navijestio, javio ti prije nego što se zbiljo, da ne bi rekao: ‚Moj kip učini to, rezani moj lik i ljeveni kip zapovjediše tako!‘“ (Izaija 48,3.5)

Bezuspješno ćemo tražiti barem jedan redak točnog proročanstva u drugim vjerskim knjigama, ali Biblija sadrži mnoga detaljna proročanstva. McDowell⁶ navodi 61 proročanstvo koje se odnosi samo na Isusa. Na mnoga od njih, kao što je mjesto, vrijeme i način rođenja, izdaja, način smrti, sahrane i sl. Isus nije mogao utjecati. McDowell također dokumentira 12 detaljnih i ciljanih proročanstava o Tiru, Sidonu, Samariji, Gazi i Aškelonu, Moabu i Amonu, Petri i Edomu, Tebi i Memfis, Ninivi, Babilonu, Korozainu-Betsaidi-Kafarnaumu, Jeruzalemu i Palestini. Pokazuje kako ta proročanstva nisu napisana nakon što su se događaji već dogodili. Vjerojatnost da se ti događaji dogode slučajno praktički je jednaka nuli. Samo osoba koja to svjesno odluči (2. Petrova 3,5) može zaniijekati ovaj dokaz Božjeg nadahnuća ovih proročanstava.

Biblija povećava civiliziranost. Biblija je uzdigla krvoločne „barbare“ britanskog otočja na razinu dostojanstva. Postala je temeljem engleskog pravnog sustava, američke Povelje sloboda i velikih demokracija kao što su Velika Britanija, SAD, Kanada, Australija i Novi Zeland. Biblija je nadahnula najplemenitija književna djela

10. Nekada se vjerovalo da je zvijezde moguće prebrojati jer postoji približno 1200 vidljivih zvijezda. Ptolomej (150. god. n. e.) dogmatski je ustvrdio da postoji točno 1056 zvijezda. Vidi: Gitt, W., 1997. Counting the stars. *Creation* 19(2):10–13.

11. Sarfati, J., 1997. The wonders of water. *Creation* 20(1):44–46; <creation.com/water>.

12. Batten, D., 1996. Dogs breeding dogs? That’s not evolution. *Creation* (2):20–23; <creation.com/dogs>.

13. Wise, D. A., 1995. Modern medicine? It’s not so modern! *Creation* 17(1):46–49; <creation.com/modern-medicine>.

14. Emerson, P., 1996. Eating out in Eden. *Creation* 18(2):10–13; <creation.com/eating-out-in-eden>.

15. Vidi: Morris, H. M., 1984. *The Biblical Basis of Modern Science*, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan.

Evangelje je transformiralo živote animističkih naroda.

ne časti čovjeka, već Boga. Osobe u Bibliji prikazane su onakve kakve jesu. Kroz njihovu grešnost i nevjeru zrače Božja svetost i vjernost. Zabilježeni su promašaji čak i junaka vjere (Hebrejima 11), među kojima su Noa (Postanak 9,20-24), Mojsije (Brojevi 20,7-12), David (2. Samuel 11), Ilija (1. Kraljevi 19) i Petar (Matej 26,74). S druge strane, često se iskazuje počast neprijateljima Božjeg naroda, kao npr. Artakserksu (Nehemija 2), Dariju Medijcu (Daniel 6) i Juliju (Djela 27,1-3). To su jasni pokazatelji da Biblija nije napisana iz ljudske perspektive.

Poruka Biblije mijenja živote. U San Franciscu jedan je čovjek izazvao dr. Harryja Ironsidea na debatu pod nazivom „Agnosticism¹⁷ protiv kršćanstva“. Dr. Ironside je prihvatio, ali pod jednim uvjetom: da agnostik prvo pribavi dokaz da je agnosticizam dovoljno koristan da ga se isplati braniti. Dr. Ironside izazvao je agnostika da dovede jednog muškarca koji je bio propalica (pijanac, kriminalac i sl.) i jednu ženu koja je živjela ponižavajućim životom (npr. bila je prostitutka) te da pokaže da je to dvoje spašeno od svog propalog života prihvaćanjem agnosticizma. Dr. Ironside se potrudio za debatu pronaći stotinu muškaraca i žena koji su veličanstveno spašeni kroz vjeru u evangelje koje je taj skeptik ismijavao. Skeptik je povukao svoj izazov za debatu s dr. Ironsideom. Poruka Biblije popravlja živote uništene grijehom koji nas odvaja od našeg svetog Stvoritelja. Suprotno tome, agnosticizam i ateizam, poput svih filozofija protivnih Bogu, samo uništava.

Ostali dokazi za postojanje biblijskog Boga Stvoritelja¹⁸

Općeprisutna težnja stvari trošenju i propadanju ukazuje da je svemir trebalo „navinuti“ u početku. Svemir nije vječan. To je potpuno u skladu s tvrdnjom: „*U početku*

16. Schaeffer, F., 1968. *Escape from Reason*, Inter-Varsity Press, London.

17. Agnosticizam je još jedan oblik nevjere koji niječe istinu Božje riječi tvrdeći da ne možemo znati postoji li Bog. U praksi se malo razlikuje od ateizma.

18. Detalji o ovim dokazima nalaze se u dodatku ovog poglavlja.

pisaca kao što su Shakespeare, Milton, Pope, Scott, Coleridge i Kipling, te likovne umjetnike kao što su Leonardo da Vinci, Michelangelo, Raphael i Rembrandt. Biblija je nadahnula profinjenu glazbu Bacha, Händela, Haydna, Mendelssohna i Brahmsa. Zapravo je opadanje prihvaćanja biblijskog svjetonazora na Zapadu povezano s opadanjem stupnja ljepote u umjetnosti.¹⁶ Poruka Biblije i danas preobražava. Izbavlja skupine animističkih plemena na Filipinima od straha, uvodi mir među nekadašnje kanibale u Papui Novoj Gvineji i Fidžiju, i to sve zbog evangelja.

Biblija je potpuno iskrena. Netko je rekao: „Biblija nije knjiga koju bi čovjek mogao napisati kad bi htio, niti je je htio napisao kad bi mogao.“ Biblija

stvari Bog nebo i zemlju“ (Postanak 1,1). Promjene koje uočavamo u živom svijetu ne ukazuju nam na to da pomislimo da je život nastao sam od sebe, nekim prirodnim i evolutivnim procesom. Evoluciji od molekula do čovjeka nedostaje način stvaranja novih kompleksnih genetskih programa ili informacija. Mutacije i prirodni odabir vode do gubitka informacija. Fosili ne pokazuju očekivani prijelaz iz jedne osnovne skupine organizama u drugu. To je snažan dokaz protiv uvjerenja da je život nastao sam od sebe tijekom dugog vremenskog razdoblja. Dokazi u prilog tvrđnje da je svemir relativno „mlad“ također su u suprotnosti s uvjerenjem da je sve nastalo samo od sebe tijekom milijardi godina. Zbog vrlo malih vjerojatnosti nastanka događaja, vjeruje se da duga vremenska razdoblja mogu pomoći materijalističkom shvaćanju.

Predaje stotina urođeničkih naroda diljem svijeta podupiru biblijski prikaz povijesti (npr. kroz priče o općem Potopu), a tome u prilog govore i lingvistički i biološki dokazi koji ukazuju na veliku srodnost svih ljudskih „rasa“. Velik broj otkrića na području poznavanja zamršenog načina rada stanica i organa ukazuje na to da pojave poput zgrušavanja krvi nisu mogle nastati nizom slučajnih promjena. Upute ili informacije za ustrojavanje kompleksne organizacije živih bića ne nalaze se u samim molekulama (kao npr. kod kristala), već su u njih unesene izvana. Za sve to potreban je inteligentni Stvoritelj koji višestruko nadmašuje našu inteligenciju.

Mit o ateizmu i znanosti

Danas mnogi misle da je znanost usmjerena protiv Boga. Ateisti podržavaju ovakvo shvaćanje tvrdeći da oni razmišljaju „znanstveno“. Tvrdeći to, zapravo samo isključuju Boga iz znanosti. Prava je istina da je znanost počela cvjetati tek nakon što se u Europi ukorijenilo biblijsko shvaćanje stvaranja u vrijeme kad je Reformacija proširila svoj utjecaj. Pretpostavke koje leže u samom temelju znanstvenog pristupa istraživanju svijeta potječu iz Biblije. Takve su npr. pretpostavke da je stvoreni svijet stvaran, dosljedan, shvatljiv i istraživ. Čak i povjesničari znanosti koji nisu kršćani, kao što je Loren Eiseley, priznaju to.¹⁹ Posljedica je toga da su gotovo svaku granu znanosti osnovali, pomogli osnovati ili dramatično unaprijedili upravo znanstvenici koju su vjerovali u biblijski izvještaj o stvaranju i Potopu.^{20,21} I danas postoji velik broj znanstvenika koji vjeruju u Bibliju.²²

Je li to znanost?

Znanost nam je omogućila mnoge divne stvari: slijetanje čovjeka na Mjesec, jeftinu hranu, suvremenu medicinu, električnu energiju, računala i sl. Sva ta postignuća zahitjevala su izvođenje eksperimenata u sadašnjosti, donošenje zaključaka na temelju rezultata i ponavljanje eksperimenata u svrhu potvrđivanja zaključaka. Doneseni za-

19. Eiseley, L., 1969. *Darwin's Century: Evolution and the Man who Discovered it*. Doubleday, New York, str. 62.

20. Morris, H. M., 1982. *Men of Science, Men of God*, Master Books, SAD

21. Wieland, C. (urednik). 2004. *The Genesis Files*, Master Books, SAD i <creation.com/bios>.

22. Ashton, J., 1999. *In Six Days: Why 50 Scientists Choose to Believe in Creation*, New Holland Publishers, Sydney, Australija.

ključici usko su povezani s eksperimentima i često ostaje malo mjesta za nagađanja. Ovakvu znanost nazivamo procesna ili operativna znanost i ona nam je omogućila brojne dragocjene napretke u znanju od koristi za čovječanstvo. Međutim, postoji i druga vrsta znanosti. Ona se bavi prošlošću i možemo je nazvati povijesna znanost ili znanost o postanku. Kad želimo saznati što se dogodilo u prošlosti, znanost je ograničena jer nije moguće izravno eksperimentirati na prošlim događajima, a povijest se ne može ponoviti. U znanosti o postanku, zaključici o prošlosti donose se na temelju opažanja u sadašnjosti. Raspon eksperimenata povezanih s prošlošću, a koji se mogu provesti u sadašnjosti poprilično je ograničen i zato zaključivanje zahtijeva i određeno nagađanje. Što se događaj kojeg proučavamo nalazi dalje u prošlosti, slijed zaključivanja je dulji, potrebno je više nagađanja i nastaje više prostora za utjecaj neznanstvenih čimbenika na zaključke. Jedan takav čimbenik je i vjersko uvjerenje (ili pomanjkanje istog) kod znanstvenika. To znači da ono što se predstavlja kao „znanost“, ponekad može biti tek znanstvenikov osobni svjetonazor. Sukob između „znanosti“ i „religije“ događa se na području povijesne znanosti, a ne operativne znanosti. Nažalost, poštovanje koje je svojim uspjesima zaradila operativna znanost potaklo je mnoge da misle kako nagađanja znanosti o postanku imaju jednak autoritet. Kad govorimo o povijesnoj znanosti, problem nije toliko u dokazima pronađenim u sadašnjosti, već u zaključcima koji se donose o prošlosti. Znanstvenici koji vjeruju u Bibliju, koja tvrdi za sebe da je Božja riječ,²³ doći će do drugačijih zaključaka od onih znanstvenika koji zanemaruju Bibliju. Svjesno negiranje Božje riječi (2. Petrova 3,3-7) u samom je korijenu mnogih neslaganja u „povijesnoj znanosti“.

23. Psalam 78,5, 2. Timoteju 3,14-17, 2. Petrova 1,19-21. Bog koji je nadahnuo Bibliju postojao je oduvijek, savršen je i nikada ne laže (Titu 1,2). Vidi također Psalam 119 za razumijevanje važnosti Božje riječi.

Tko je stvorio Boga?²⁴

Skeptici se često rugaju kršćanima: „Ako je Bog stvorio svemir, tko je stvorio Boga?“ (a i mnogi iskreni mislioci razmišljaju o tom problemu). Međutim, Biblija definira Boga kao *nestvorenog* (tj. vječnog) stvoritelja svemira, što znači da se ono što se odnosi na svemir, ne mora nužno odnositi na Boga. Zato je pitanje: „Tko je stvorio Boga?“ jednako nelogično kao i pitanje: „Kime je oženjen neženja?“ Profinjenije pitanje moglo bi glasiti:

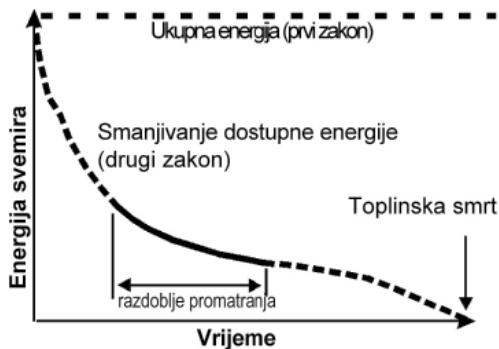
„Ako je svemiru potreban uzrok za postojanje, zašto onda Bogu nije potreban uzrok? I ako Bogu ne treba uzrok, zašto svemiru treba uzrok?“ Pogledajmo sljedeći način zaključivanja:

- Sve **što ima početak** ima i uzrok.²⁵
- Svemir ima početak.
- Zato svemir ima uzrok.

Važno je naglasiti riječi označene **podebljano**. Svemir treba uzrok jer ima početak, kao što ćemo vidjeti u nastavku. Za razliku od svemira, Bog nema početak i zato ne treba uzrok. Osim toga, Einsteinova opća teorija relativnosti, koja je potvrđena mnogim eksperimentima, pokazuje da je vrijeme povezano s materijom i prostorom. To znači da je vrijeme počelo postojati zajedno s materijom i prostorom na početku svemira. S obzirom da je Bog po definiciji stvoritelj svemira, on je i stvoritelj vremena. Zato on nije ograničen dimenzijom koju je sam stvorio i nema početak unutar vremena. Zaključujemo da on nema niti treba imati uzrok.

Suprotno tome, postoji dobar dokaz da je svemir imao početak. To možemo pokazati na temelju *zakonâ termodinamike*, koje ubrajamo među temeljne zakone fizike.

- 1. zakon: **Ukupna** količina mase-energije u svemiru je **konstantna**.
- 2. zakon: Količina energije u svemiru **raspoložive za rad** smanjuje se, što znači da se *entropija*²⁶ povećava prema maksimumu. Ako je ukupna količina mase-energije ograničena, a količina iskoristive energije se smanjuje, svemir ne može postojati oduvijek jer bi *već* iscrpio svu iskoristivu energiju i stigao do tzv. „toplinske smrti“. To znači da bi se raspali svi radioaktivni atomi, svi dijelovi svemira postigli bi jednaku temperaturu i nikakav rad više ne bi bio moguć. Zato je najbolje rješenje

Količina dostupne energije u svemiru stalno se smanjuje, što je jasan dokaz da je svemir imao početak.

24. Ovaj odlomak temelji se na: Sarfati, J., 1998. If God created the universe, then who created God? *Journal of Creation* 12(1):20-22; <creation.com/whomadeGod>.

25. Zapravo, riječ „uzrok“ ima nekoliko različitih značenja u filozofiji. Ovdje se ona koristi u smislu uzroka koji izaziva neku posljedicu, glavnog čimbenika koji uzrokuje nastanak nečega.

26. Entropija je mjera nereda ili smanjenja iskoristive energije.

ovog problema ustvrditi da je svemir stvoren s mnogo iskoristive energije i da je sada troši.²⁷ A što ako skeptik prihvati tvrdnju da je svemir imao početak, ali ne i da mu je potreban uzrok? Međutim, očito je samo po sebi da sve što ima početak ima i uzrok. To zapravo nitko ne poriče u svom srcu. Propali bi sva znanost, povijest i pravni sustav kad bi se negiralo postojanje zakona uzroka i posljedica.²⁸ Osim toga, svemir ne može biti uzrok samom sebi jer ništa ne može stvoriti samo sebe jer bi moralo postojati prije nego što je samo nastalo, što je logički apsurdno.

Sažetak

- Možemo pokazati da je svemir (uključujući i vrijeme) imao početak.
- Nije razumno vjerovati da je nešto počelo postojati bez uzroka.
- Zato svemir zahtijeva uzrok, kao što se to naučava u Postanak 1,1 i Rimljanima 1,20.
- Bog se nalazi izvan vremena jer je stvoritelj vremena. Zato nema početka u vremenu, postojao je oduvijek i ne treba uzrok.^{29,30}
- S koje god strane da pogledamo na dokaze na temelju Biblije, nevjerojatnu kompleksnost i organizaciju informacije u živim bićima ili porijeklo svemira, vjerovanje u svemogućeg i sveznajućeg Boga Stvoritelja kakav se otkriva u Bibliji ne samo da ima smisla, već je i jedino održivo objašnjenje.

Kršćanin poznaje Boga!

Osoba koja je pravi kršćanin ne sumnja u Božje postojanje. Biblija kaže: „Svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji. Ta ne primiste duh robovanja da se opet bojite, nego primiste Duha posinstva u kojem kličemo: ‚Abba! Oče!‘ Sam Duh su-svjedok je s našim duhom da smo djeca Božja.“ (Rimljanima 8,14-16) Ovdje Biblija govori da kršćani imaju osoban odnos s Bogom. To svjedoče svi koji su prepoznali svoju grešnost prema standardima svemogućeg Boga i strašne posljedice svojih grijeha, pokajali se za svoje grijeha i prihvatili oprostjenje od Boga koje im je omogućeno

27. Ideju o oscilirajućem (jo-jo) svemiru popularizirali su ateisti poput pokojnog Carla Sagana i Isaaca Asimova, samo da izbjegnu ideju početka koja sugerira postojanje Stvoritelja. Ali zakoni termodinamike potkopavaju ovaj argument jer bi se u svakom od tih hipotetskih ciklusa potrošilo sve više iskoristive energije. To znači da bi svaki ciklus trajao dulje od prethodnog, što znači da bi prošli ciklusi bili sve kraći i kraći. Zato model višestrukih ciklusa može imati neograničenu budućnost, ali mora imati ograničenu prošlost. Osim toga, postoji premala količina mase da zaustavi širenje i omogući nastanak ciklusa, a ne poznajemo ni mehanizam po kojem bi došlo do ponovnog širenja nakon tog hipotetičnog „velikog sažimanja“.

28. Neki fizičari tvrde da kvantna mehanika krši načelo uzroka i posljedice te da može stvoriti nešto ni iz čega. Međutim, to nije tako. Teorije da je svemir kvantna fluktuacija moraju pretpostavljati da postoji nešto što može fluktuirati. Njihov „kvantni vakuum“ sačinjava velika količina potencijalne materije i antimaterije, a ne ništavilo. Osim toga, ako ne postoji uzrok, ne postoji ni objašnjenje zašto se baš ovaj svemir pojavio u određenom trenutku, a ne npr. banana ili mačka. Ovaj svemir ne može imati ikakva svojstva kojima bi se objasnio njegovo nastajanje baš u ovakvom obliku jer ne bi imao nikakva svojstva sve dok ne bi zapravo nastao.

29. Vidi: Craig, William L., 1984. *Apologetics: An Introduction*, Moody, Chicago, i *The Existence of God and the Beginning of the Universe*, na <<http://www.leaderu.com/truth>>.

30. Geisler, N. L., 1976. *Christian Apologetics*, Baker Books, Grand Rapids, Michigan. Obratite pažnju na nesretnu (i nepotrebnu) simpatiju prema nebiblijskoj teoriji „velikog praska“.

kroz Isusovi smrt i uskrsnuće. Svi takvi pravi kršćani primili su Duha Svetog od Boga i sigurni su da su „djeca Božja“. Oni uistinu mogu znati da imaju vječni život (1. Ivanova 5,13).

Dodatak: Vanbiblijski dokazi za postojanje biblijskog Boga Stvoritelja

1. Prirodni zakon

Postoji opća težnja svih sustava sastavljenih od materije/energije trošenju.³¹ Raspoloživa energija se raspršuje i gubi se red. Bez djelovanja programiranih mehanizama ili inteligencije, čak i otvoreni sustavi³² teže iz *reda u nered*, od informacije prema gubitku informacije te prema sve manjoj količini dostupne energije. Zbog te pojave toplina prelazi s toplog tijela na hladnije tijelo i sunčeva energija neće uzrokovati rast mrtvog štapa (za razliku od zelene biljke koja sadrži posebnu, programiranu mašineriju za usmjeravanje energije prema stvaranju posebne vrste reda poznatog kao *određena kompleksnost*). Primijenimo li to na postanak prvog života, ovime se negira mogućnost nastanka takve određene kompleksnosti *osim* nametanjem *vanjske informacije* materiji (vidi str. 20-21). Primijenimo li to na čitav svemir, za kojeg smo utvrdili da se srozava prema „toplinskoj smrti“ (što znači da se kreće „od kozmosa prema kaosu“), dolazimo do temeljnog proturječja s evolucionističkom filozofijom koja vjeruje u spontani prijelaz „iz kaosa u kozmos“.^{33,34} To znači da je svemir trebalo „navinuti“ na početku i da ne može postojati oduvijek. Za to je potreban vršitelj radnje izvan svemira koji će ga „navinuti“ – kao što ni sat ne može navinuti sam sebe!

2. Živa bića

Promjene koje uočavamo na živim bićima suprotne su od onih koje bismo očekivali u prilog evolucije od praživotinja do čovjeka (makro evolucije). Odabir između genetičkih informacija koje već postoje unutar populacije (npr. otpornost komaraca na DDT) uzrokuje neto *gubitak* genetičke informacije u toj populaciji. Komarac koji je otporan na DDT prilagođen je okolišu u kojem postoji DDT, ali populacija je izgubila gene koje su imali komarci koji nisu bili otporni na DDT jer su uginuli i nisu prenijeli svoje gene. Na taj način prirodni odabir (selekcija) i prilagođavanje (adaptacija) uzrokuju *gubitak* genetičke informacije. Iz teorije informacije i velikog broja eksperimenata i promatranja znamo da mutacije (pogreške pri kopiranju) nisu sposobne *povećati* količinu informacije ni funkcionalnu kompleksnost.³⁵ Umjesto toga, uzrokuju pojavu „šuma“ pri prijenosu genetičke informacije, u skladu s utvrđenim znanstvenim načelima utjecaja slučajnih promjena na tijek informacije, te tako uni-

31. Ovo je jedan od vidova drugog zakona termodinamike. Vidi str. 17-18.

32. Sustavi sposobni razmjenjivati energiju/materiju sa svojom okolinom.

33. Thaxton, C. B., Bradley, W. L. i Olsen, R. L., 1984. *The Mystery of Life's Origin*, Lewis and Stanley, Dallas, Texas. Ovi stručnjaci za termodinamiku pokazuju da je termodinamika velik problem za naturalističko objašnjenje postanka života.

34. Wilder-Smith, A. E., 1981. *The Natural Sciences Know Nothing of Evolution*, Master Books, SAD.

35. Spetner, L., 1997. *Not by Chance! Shattering the Modern Theory of Evolution*, The Judaica Press, Inc., Brooklyn, NY.

štavaju informaciju.³⁶ Ne iznenađuje nas zato spoznaja da je više od tisuću bolesti kod ljudi povezano s mutacijama. Ovo smanjivanje količine genetičke informacije (kroz mutacije, odabir/prilagođavanje/nastanak vrsta i izumiranje) u skladu je s modelom u početku stvorenih genetskih pulova velike početne varijabilnosti koji se otada prazne. S obzirom da uočene „mikro“ promjene, kao što je otpornost bakterija na antibiotike i kukaca na insekticide, znače informacijsko kretanje „nizbrdo“ (ili u najboljem slučaju vodoravno), one se ne mogu akumulirati na način da uzrokuju potrebne promjene „uzbrdo“ za potrebe „makro“ evolucije, bez obzira na raspoloživo vremensko razdoblje.³⁷ Ove male promjene pogrešno se upotrebljavaju kao „dokazi za evoluciju“ u nastavi biologije iako ih ne možemo ekstrapolirati na objašnjavanje evolucije od amebe do čovjeka. Koristiti ovakvo objašnjenje jednako je tvrdnji da će tvrtka koja posluje s gubitkom ostvariti profit nakon potrebnog broja godina ako svake godine izgubi nešto novca. Međutim uočene promjene dobro se uklapaju u model koji uključuje stvaranje i pad u grijeh.

3. Fosili

Iako je Darwin očekivao da će se pronaći milijuni prijelaznih fosila, nije pronađen nijedan, osim nekoliko diskutabilnih. Evolucionist dr. Colin Patterson iz Britanskog prirodoslovnog muzeja (British Museum of Natural History) na sljedeći je način odgovorio na pitanje zašto nije priložio ilustracije prijelaznih oblika u knjizi koju je napisao o evoluciji:

„... Potpuno se slažem s vama što se tiče izostanka jasnih ilustracija evolutivnih prijelaza u mojoj knjizi. Kad bih znao za neke, fosilne ili živuće, svakako bih ih uključio. Predložili ste da bi trebalo angažirati umjetnika da prikaže takve transformacije, ali odakle mu informacije? Iskreno, ja mu ih ne mogu dati, a kad bih mu dopustio umjetničku slobodu, ne bi li to zavelo čitatelja?“
 „Tekst svoje knjiga napisao sam prije četiri godine. Kad bih ga sada pisao, knjiga bi bila poprilično drugačija. Vjerujem u gradualizam, ali ne samo zbog Darwinovog autoriteta, već i zbog toga što izgleda da to zahtijeva moje razumijevanje genetike. Ali Gouldu i ljudima iz američkog muzeja teško je suprotstaviti se kad kažu da ne postoje prijelazni fosili. S obzirom da sam i sâm paleontolog, mnogo se bavim filozofskim problemima prepoznavanja predačkih oblika u fosilnom zapisu. Kažete da baram „pokažem fotografiju fosila od kojeg je potekao svaki od oblika organizama“. Riskirat ću i reći: ne postoji takav fosil za kojeg postoje sigurni argumenti.“³⁸

Čak ni *arheopteriks*, često spominjan kao prijelazni oblik između gmazova i ptica,

36. Pojava je slična šumu nastalom tijekom kopiranja audio kasete. Kopija nikada nije bolja od originala. Vidi: <creation.com/infotheory>.

37. Lester, L. P. i Bohlin, R. G., 1989. *The Natural Limits of Biological Change*, Probe Books, Dallas, Texas.

38. Pismo (napisano 10. travnja 1979.) dr. Colina Pattersona, tada glavnog paleontologa u Britanskom prirodoslovnom muzeju (British Museum of Natural History) u Londonu, Lutheru D. Sunderlandu, kako ga navodi Sunderland, L. D., 1984. *Darwin's Enigma*, Master Books, San Diego, SAD, str. 89. Patterson je kasnije pokušao smanjiti važnost ove svoje vrlo jasne tvrdnje.

ne pokazuje znakove ključnog prijelaza između ljuski i perja niti između nogu i krila. Iako je moguće vjerovati u evoluciju na temelju mehanizama koje je nemoguće opažati,³⁹ dokaz na temelju *sustavne* rijetkosti očekivanih evolutivnih „karika“ na globalnoj razini je snažna i pozitivna potpora biblijskom stvaranju, bez obzira na pitanje kako i kada su nastali fosili.

Autor slike: Steve Cardno

Umjetnički prikaz arheopteriksa

4. Starost prirode

Dokazi za „mladu“ Zemlju/svemir po definiciji su dokazi za biblijsko stvaranje jer za naturalističku evoluciju, kad bi bila moguća, potrebna su vrlo duga razdoblja. Postoje brojni dokazi da je svemir relativno mlad.⁴⁰ Među njima su: slabljenje Zemljinog magnetskog polja, zajedno s brzim paleomagnetičkim promjenama orijentacije magnetskog polja,⁴¹ otkriće krhkih organskih molekula u fosilima koji su navodno stari više milijuna godina,⁴² premala količina helija u atmosferi,⁴³ premala količina soli u morima,⁴⁴ nalaženje ugljika 14 u ugljenu i nafti navodno starima više milijuna godina (vidi 4. poglavlje), višeslojni fosili koji se protežu kroz slojeve navodno stare milijunima godina, ispreplitanje geoloških slojeva izvan očekivanog redoslijeda,⁴⁵ malen broj ostataka supernova,⁴⁶ magnetsko polje na „hladnim“ planetima i mnogi drugi (vidi str. 66-68). Vrijeme proteklo prije početka našeg života ne može se izravno mjeriti, što znači da su svi argumenti jednako za duga i kratka razdoblja nužno indirektni i moraju ovisiti o prihvaćanju pretpostavki na kojima se nužno temelje. Među argumentima za mladu Zemlju normalno je očekivati da će mnogi fosili sadržavati dobro očuvane meke dijelove. Za očuvanje takvog fosila potrebno je brzo zatrpavanje i brzo stvrdnjavanje okolnog sedimenta. Promatranja mnogih geoloških slojeva i kanjona, koji npr. brzo nastaju u suvremeno doma u uvjetima katastrofe, ukazuju na to da je ukorijenjeno razmišljanje o sporom i postupnom nastajanju tijekom dugih razdoblja jako pogrešno.^{47,48}

39. Kao što su „isprekidana ravnoteža“ (punctuated equilibrium) i ostale sekundarne pretpostavke.

40. Morris, J. D., 1994. *The Young Earth*, Master Books, SAD.

41. Sarfati, J., 1998. The Earth's magnetic field: evidence that the Earth is young. *Creation* 20(2):15-17; <creation.com/magfeld>.

42. Npr. Wieland, C., 1997. Sensational dinosaur blood report. *Creation* 19(4):42-43; <creation.com/dino_blood>.

43. Sarfati, J., 1998. Blowing old-Earth beliefs away. *Creation* 20(3):19-21; <creation.com/blowing-old-earth-belief-away>.

44. Sarfati, J. 1998. Salty seas. *Creation* 21(1):16-17. <creation.com/salty>.

45. Tj. „slojevi koji nedostaju“ između drugih slojeva u skladu sa standardnim geološkim stupcem i vremenskim razdobljima od više milijuna godina, što ukazuje na to da slojevi koji nedostaju ne predstavljaju više milijuna godina kako se tvrdi. Vidi: Snelling, A., 1992. The case of the missing geologic time. *Creation* 14(3):31-35 <creation.com/the-case-of-the-missing-geologic-time>.

46. Sarfati, J., 1997. Exploding stars point to a young universe. *Creation* 19(3):46-48; <creation.com/exploding-stars-point-to-a-young-universe>.

47. Mount St Helens: *Explosive Evidence for Catastrophe in Earth's History*, video s dr. Steveom Austinom, Creation Videos.

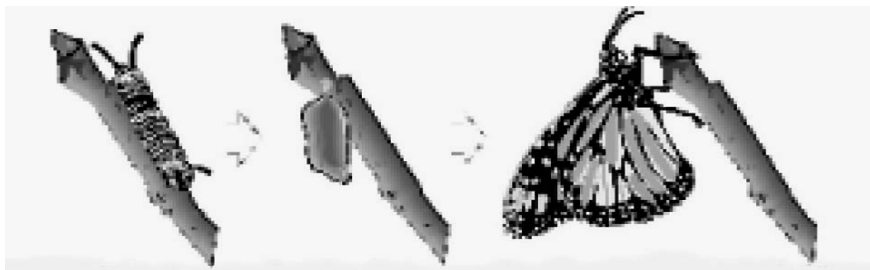
48. Vidi 4. poglavlje: A što je s datiranjem ugljikom?

5. Kulturno-antropološki dokazi

Stotine predaja među urođenicima diljem svijeta o globalnom Potopu, svaka sa značajkama zajedničkim biblijskom izviješću, dokaz su stvarnosti tog izviješća. Također su raširena izviješća, iako nešto manje, o razdvajanju jezika. Lingvistički i biološki dokazi nedavno su otkrili dosad neslućenu genetičku srodnost između svih ljudskih „rasa“ (vidi 18. poglavlje), što je u skladu s nedavnim postankom od male populacije. Ti nalazi negiraju nekada široko rasprostranjeno uvjerenje da je ljudska rasa razvila svoje karakteristične značajke tijekom dugih razdoblja izolacije. Molekularna istraživanja sugeriraju da je relativno nedavno jedna žena bila izvor mitohondrijalne DNK od koje su nastale varijacije svih danas živućih ljudi.⁴⁹ Takve dokaze moguće je ugurati u evolucionistički model, ali on ih ne predviđa izravno. Međutim, ti dokazi su izravno sukladni biblijskom stvaranju.

6. Dizajn i kompleksnost

Poznati su nevjerojatno kompleksni koordinirani biološki sustavi kod kojih bi bilo kakav zamisliv jednostavniji djelomično koordinirani i djelomično funkcionalan ustroj bio samo smetnja.⁵⁰ Neki od primjera su mehanizam zgrušavanja krvi, bičevi za pokretanje bakterija, fotosintetski aparat i preobrazba zakukuljene gusjenice u leptira. Primjeri među živim bićima su brojni. Ogromna kompleksnost ljudskog mozga, njegova

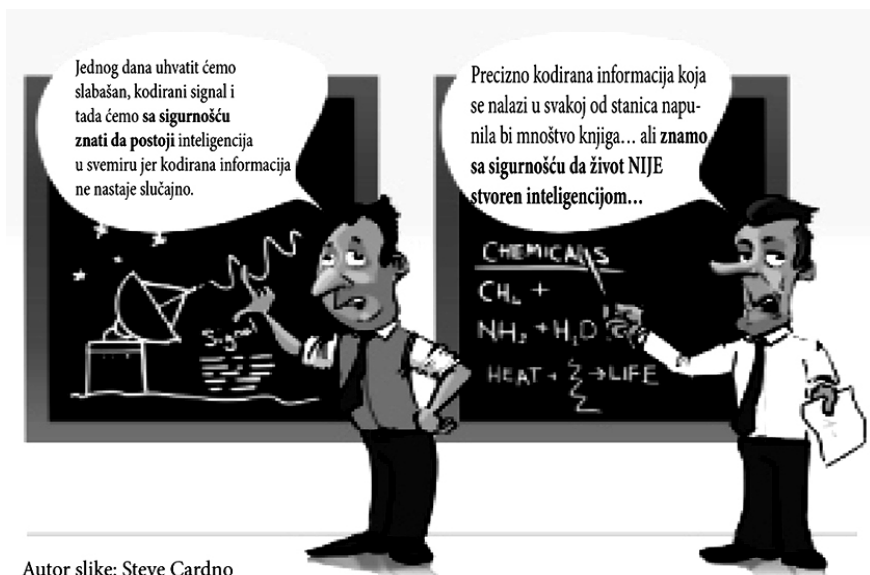
Objašnjenje postanka vrlo integrirane preobrazbe gusjenice iz kukuljice u leptira nemoguće je postupnim (korak po korak) evolucijskim promjenama.

stvaralačka moć i sposobnost apstraktnog mišljenja, sa sposobnostima daleko većim od onih potrebnih za puko preživljavanje, možda je jedan od „najočitijih“ dokaza inteligentnog stvaranja. Na molekularnoj razini, organizacija koja obilježava živa bića svojstveno je drugačija od npr. ustroja kristala. Funkcija određene bjelančevine, na primjer, ovisio o redoslijedu sastavljanja njezinih sastavnih dijelova. Kodirana informacija potrebna za nastanak ovog redoslijeda nije svojstvena kemijskim obilježjima

49. Wieland, C., 1998. A shrinking date for 'Eve'. *Journal of Creation* 12(1):1-3; <creation.com/a-shrinking-date-for-eve>.

50. Behe, M. J., 1996. *Darwin's Black Box*, The Free Press, New York.

komponenta (kao što je to slučaj kod strukture kristala), već je ekstrinzična (nametnuta izvana). Tijekom razmnožavanja, informacija potrebna za stvaranje živog organizma nameće se materijalnom nosiocu i tako stvara unaprijed programiran uzorak u sustavu jednake (ili veće) kompleksnosti (u organizmu roditelja) koji svoj nastanak također du-guje istim preduvjetima. Bez unaprijed programirane mašinerije, nije poznat nijedan spontani, fizikalno-kemijski proces koji može stvoriti takve informacijom popunjene nizove. Za to je potrebno djelovanje vanjske inteligencije. Najrazumniji zaključak na temelju ovih opažanja jest da je vanjska inteligencija odgovorna za nastanak ogromne početne zalihe biološke informacije u obliku stvorenih populacija potpuno funkcional-nih organizama.⁵¹ Ta inteligencija višestruko nadmašuje ljudsku inteligenciju, što je opet u skladu s poimanjem Boga kakve je otkriven u Bibliji.

51. Gitt, W., 1997. *In the Beginning Was Information*, Christliche Literatur-Verbreitung, Bielefeld, Njemačka (njemačko izdanje izdano 1994.).

2. poglavlje

U šest dana? Stvarno?

- Jesu li dani stvaranja obični dani?
- Jesu li to duga vremenska razdoblja?
- Zašto šest dana? Je li Knjiga Postanka poezija?
- Utječe li duljina dana na evanđelje?
- Kako su mogući „dani“ bez sunca tijekom prva tri dana?
- Jesu li prva dva poglavlja Knjige Postanka u proturječju?
- A što je s framework hipotezom?

Zašto je to važno?

Je li doista važno jesu li dani stvaranja u prvom poglavlju Knjige Postanka pravi dani, trajanja približno 24 sata? Mnogi kažu da nije važno. Zapravo vjerojatno samo manjina crkava danas shvaća te dane kao „obične“ iako u prošlosti nije bilo tako.

Neki kažu da te dane možemo shvatiti kao duga vremenska razdoblja i da je Bog povremeno intervenirao sa svrhom da učini još nekoliko nevjerojatnih stvari u različitim vremenskim razdobljima, poput stvaranja borova ili ljudi. Ovakvo shvaćanje naziva se „progresivno stvaranje“ jer smatra da je Bog *progresivno* stvarao tijekom dugih vremenskih razdoblja.¹

Drugi tvrde da je Knjiga Postanak samo literarni predložak, okvir o koju se vještaju važne teološke doktrine, kao što se odjeća vješa na uže za sušenje. Tvrde da je odjeća važna, a ne uže pa se zato ne trebamo brinuti o povezivanju Knjige Postanka s poviješću svijeta (ovo shvaćanje naziva se „*framework* hipoteza“).²

Treći tvrde da je Bog upotrebljavao evoluciju za stvaranje svega („teistička evolucija“) i da je Knjiga Postanka nebitna za shvaćanje povijesti svemira; ona je nešto poput „mita“. Znanost nam govori kada i kako je nastao svemir, a Biblija nam govori zašto je nastao. To su dvije odvojene domene znanja.³

Spomenuta shvaćanja na nejasan način preklapaju se u umovima mnogih koji nisu logički razmislili o učinku tih shvaćanja na evanđelje.

Sva ta „tumačenja“ nastala su u pokušaju usklađivanja biblijskog izvješća o stvaranju, padu u grijeh i Potopu (Postanak 1-11) s tvrdnjama suvremene povijesne znanosti da je svemir star više milijardi godina. Prema tom shvaćanju, stijene koje sadrže fosile na zemlji su nastale tijekom dugih vremenskih razdoblja, i to uglavnom

1. Vidi: *Refuting Compromise* za temeljitu argumentaciju protiv ovog shvaćanja.

2. Meredith Kline i Henri Blocher zagovaraju ovo shvaćanje.

3. Ovo shvaćanje promiču organizacije kao što su American Scientific Affiliation, Christians in Science (Velika Britanija) i Institute for the Study of Christianity in an Age of Science and Technology (ISCAST; Australija), neobično sličnih pogleda kao i pokojni ateist Stephen Jay Gould u NOMA-i (non-overlapping magisteria) <creation.com/noma>.

prije pojave čovjeka. Ako na ovaj način *protumačimo* fosilni zapis, onda on govori o smrti i patnji velikih razmjera, i to uglavnom prije stvaranja (ili evolucije) čovjeka. Međutim, ovakvo shvaćanje nosi važne posljedice za ostatak Biblije. Nabrojat ćemo razloge zašto.

1. Potkopava Božju dobrotu

Nekršćani prigovaraju: „Kako možete vjerovati u Boga koji voli kad u svijetu ima toliko patnje?“ Kao dio problema navode i patnju životinja. Prema povijesti zapisanoj u Knjizi Postanka, Bog je sve stvorio i opisao kao „veoma dobro“ nakon što je stvorio prve ljude, Adama i Evu (Postanak 1,31). Sve je bilo tako dobro da su i ljudi i životinje bili vegetarijanci (Postanak 1,29-30). Teško možemo zamisliti takav svijet. Smrt i patnja ušli su u Božje dobro stvorenje zbog ljudskog grijeha (pobune protiv Stvoritelja i Održavatelja svemira) (Postanak 3).

Tekst u Rimljanima 8,18-25 potvrđuje da je cijelo stvorenje (ne samo ljudi) „*podvrgnuto ispraznosti*“ i da sada „*uzdiše*“ i u „*robovanju pokvarljivosti*“ iščekuje otkupljenje. Vodeći komentatori Poslanice Rimljanima, kao što su F. F. Bruce, C. E. B. Cranfield i James Dunn, slažu se da Pavao ovdje govori o padu u grijeh.⁴ To je u skladu sa stvarnom poviješću iz trećeg poglavlja Knjige Postanka, gdje je cijelo stvorenje, a ne samo ljudi, prokletu zbog čovjekovog grijeha. Na primjer, zemlja od tada rada trnjem i korovom (Postanak 3,18). Nalazimo trnje sačuvano u fosilnom zapisu, iz vremena navodno 300 milijuna prije pojave čovjeka. Ako je to doista tako, kao što spomenuta „tumačenja“ smatraju, onda nas Biblija zavodi.

Zapravo živimo u pokvarenom stvorenju zbog čovjekovog grijeha. Stvorenje nije stvoreno u ovakvom stanju. Kršćani su u to vjerovali oduvijek. Klasične pjesme Johna Milтона *Paradise Lost* i *Paradise Regained* odražavaju kršćanski svjetonazor kakav je nekada prihvaćan gotovo neupitno.⁵ Ali ako je Bog stvarao tijekom milijardi godina, tada on sigurno nije „dobar“. Prema tom shvaćanju, on je potvrđivao i nadgledao smrt, bolesti, okrutnost i patnju tijekom milijardi godina, i prije nego što je grijeh ušao u svijet, te nazvao svoje stvorenje opterećeno smrću „veoma dobrim“.

2. Potkopava evanđelje

Novi zavjet jasno naučava da razlog za Isusovu smrt i uskrsnuće ovisi o povijesnoj stvarnosti događaja iz Knjige Postanka 1-3 te da je smrt ušla u stvorenje kroz grijeh prvog čovjeka: „*Doista po čovjeku smrt, po Čovjeku i uskrsnuće od mrtvih! Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni*“ (1. Korinćanima 15,21-22; vidi također: Rimljanima 5,12-21).

Isus je nazvan „posljednji Adam“ (1. Korinćanima 15,45) jer je došao poništiti djelo prvog Adama. Na sebe je preuzeo, kroz svoje tijelo na križu, prokletstvo smrti

4. Za dodatne informacije vidi: Sarfati, J., 2005. The Fall: a cosmic catastrophe—Hugh Ross’s blunders on plant death in the Bible, *Journal of Creation* 19(3):60–64; <creation.com/plant_death>; Smith, H., 2007. Cosmic and universal death from Adam’s Fall: An exegesis of Romans 8:19–23a, *Journal of Creation* 21(1): tiskano izdanje, 2006.

5. Vidi: Batten, D. i Sarfati, J., 2006. *15 Reasons to Take Genesis as History*, Creation Ministries International.

izgubljenog Adamovog potomstva (Galaćanima 3,13; Kološanima 1,22). Jasno je da nauk o razlogu za Isusovu smrt ovisi o stvarnosti događaja iz Knjige Postanka, tj. o tome da je tjelesna smrt posljedica Adamovog grijeha i da prije toga nije bila dio stvorenja. Oni koji smanjuju povijesnu važnost Knjige Postanka često tvrde da je Adamova smrt bila samo „duhovna“ (odvajanje od Boga). Ali ta smrt bila je i tjelesna: „*iz zemlje uzet si bio – prah si, u prah ćeš se i vratiti*“ (Postanak 3,19). Tako je Isus umro tjelesnom smrću na križu. Također je ustao od mrtvih, tjelesno i pobjedonosno, poništivši prokletstvo smrti koje je nastupilo kroz Adama.

Ako je smrt već bila dio „stvorenja“, kako onda može biti „*posljednji neprijatelj*“ (1. Korinćanima 15,26) i zašto je Isus morao umrijeti?

3. Potkopava eshatologiju (nauk o posljednjim vremenima)

Biblija govori o budućnosti u kojoj će sadašnji poredak biti uništen i Bog će stvoriti novo nebo i novu zemlju u kojima neće više postojati patnja i bol jer će sve prošlo nestati (2. Petrova 3,10-13; Otkrivenje 21,4-5). Ali ako je Bog „stvorio“ sve otprilike u stanju kakvo sada opažamo, gdje su smrt i patnja dio stvorenja, kako spomenuta tumačenja Knjige Postanka tvrde, zašto bi Bog želio uništiti postojeći poredak i stvoriti novi?

Zašto se u Otkrivenju poistovjećuje poništavanje prokletstva iz Knjige Postanka s uklanjanjem smrti i boli (Otkrivenje 21,4; 22,2) ako te pojave nisu posljedica prokletstva? To onda nema smisla.

Takva shvaćanja također potkopavaju nauk o budućoj obnovi (Rimljanima 8,21; Djela 3,21). S obzirom da obnova znači povratak u prethodno stanje, znači li to da bi kršćani trebali poticati jedni druge na povratak u milijune godina smrti i patnje?⁶

4. Potkopava hermeneutiku (način razumijevanja Biblije)

Ako Knjigu Postanka ne trebamo shvatiti kao povijest, što bismo zapravo trebali (što ćemo uskoro pokazati), kako onda shvatiti ostatak Biblije? Možda se događaji iz Knjige Izlaska ili izgnanstvo u Babilon zapravo nisu dogodili (to je ista vrsta književnosti), možda su i ti zapisi samo teološke ideje (okvir za shvaćanje drugih stvari)? Možda novozavjetni zapisi o Isusovom naučavanju, smrti i uskrsnuću nisu prava povijest (iako tako izgledaju)?

Osim toga, svako shvaćanje koje odvaja Knjigu Postanka od povijesti čini i sljedeće:

• Potkopava povjerenje u ostatak Biblije

Ako Knjigu Postanka ne možemo shvatiti kao jasnu povijest, odakle povijest počinje? Mnogi smatraju da je Abraham (Postanak 12) bio stvarna osoba, ali neke od njegovih predaka smatraju metaforičnima (posebno Adama). Ali Isusovo rodoslovlje seže sve do Adama (Luka 3). Gdje onda metafora započinje, a gdje završava?

6. Vidi također: Verderame, J. 1998. Theistic evolution: future shock? *Creation* 20(3):18. Grigg, R., 2003. The future—some issues for ‘long-age’ Christians, *Creation* 25(4):50–51. <creation.com/future>.

Isus je Knjigu Postanka smatrao poviješću.⁷ Je li Sin Božji bio u krivu? „Darwinov buldog“, Thomas Huxley, ukazao je na problem kada ga je jednom davno komentirao:

„Ubrzo se gubim kad pokušavam slijediti one koji pažljivo hodaju putovima ‚tipova‘ i alegorija. Određena strast za jasnoćom tjera me da izravno pitam želi li pisac reći da Isus nije vjerovao u priče o kojima se govori? Kad je Isus jasno rekao ‚da je stigao Potop i sve ih uništio‘, je li vjerovao da se Potop dogodio ili ne?“⁸

• Potkopava ostale doktrine temeljene na Knjizi Postanka

Na primjer, doktrine o braku, moralnom zakonu, nošenju odjeće te značenju i svrsi našeg postojanja temelje se na događajima iz Knjige Postanka.

A zašto ne vjerovati da su to obični dani?

Mnogi teolozi priznaju da Knjiga Postanka izgleda kao jasna povijest, ali ne vjeruju u to. Zašto? Sljedeći primjer tipičan je za ovakav način razmišljanja: „Očito je da najizravnije razumijevanje Knjige Postanka, *bez uzimanja u obzir hermeneutičkih rezervacija koje sugerira znanost*, podrazumijeva da je Bog stvorio nebo i zemlju u šest solarnih dana, da je čovjek stvoren šestog dana, da su smrt i kaos ušli u svijet nakon pada Adama i Eve u grijeh te da su svi fosili posljedica katastrofalnog globalnog Potopa u kojem su pošteđeni samo Noina obitelj i životinje s njima.“⁹ [naš naglasak]

Primijetite da pisac kaže da bi „bez uzimanja u obzir hermeneutičkih rezervacija koje sugerira znanost“ vjerovao da je Knjiga Postanka pravi povijesni opis stvarnih događaja. Drugim riječima, za mnoge teologe „znanost“ je autoritet, a ne Božja riječ. Smatramo da je ovo oslanjanje na „znanost“ u svrhu „tumačenja“ Knjige Postanka pogrešno. Pretpostavke „povijesne znanosti“ (ili znanosti o postanku) nisu čvrst temelj za bilo što, a kamoli za miješanje s Riječju vječnog Boga koji sve zna (vidi odlomak „Je li to znanost?“ na str. 15-16). Nadaleko cijenjeni sustavni teolog Louis Berkhof prepoznao je da trebamo Bibliju za razumijevanje povijesti prirode, a ne povijesnu znanost za tumačenje Knjige Postanka:

„Bog se prvotno objavio u stvorenju, ali razarajuća narav grijeha prikrla je tu prvobitnu objavu. Osim toga, ta objava je krajnje nepotpuna u uvjetima nastalim nakon pada u grijeh. Samo Božju objavu samoga sebe kroz Bibliju sada možemo smatrati prikladnom. Jedino ona prenosi znanje o Bogu koje je čisto, što znači bez greške i predrasuda, te odgovara na duhovne potrebe palog čovjeka... Neki su skloni govoriti o općoj Božjoj objavi kao sekundarnom izvoru objave, ali to teško može biti ispravno u svjetlu činjenice da prirodu možemo razmatrati samo ako je protumačimo u svjetlu Pisma.“¹⁰

7. Vidi također: Sarfati, J., 2006. Genesis: Bible authors believed it to be history, *Creation* 28(2):21–23, <creation.com/gen-hist>.

8. Thomas Huxley, 1897. *Science and Hebrew Tradition Essays 1*, str. 232.

9. Pun, P.P.T., 1987. *J. Amer. Scientific Affiliation* 39:14.

10. Louis Berkhof, 1932. *Introductory volume to Systematic Theology*, Eerdmans, str. 96.

Ovo je prikladan prigovor svima koji tvrde da je priroda 67-ma knjiga Biblije i koji koriste tu „knjigu“ (protumačenu onako kako to čini većina znanstvenika) da bi dane stvaranja protumačili kao duga vremenska razdoblja.

Kršćani trebaju temeljiti svoje mišljenje na Bibliji.

Kako je Knjiga Postanka shvaćana u prošlosti?

Postoje dva razloga zašto je dobro proučiti kako je Knjiga Postanka tumačena tijekom povijesti:

1. Općenito, ako su tumačenja koja podržavaju duga vremenska razdoblja oduvijek bila popularna, tada možemo argumentirati da možda i sama Biblija ukazuje na to. Ali ako takvih tumačenja nije bilo sve dok nisu postala popularna u „znanosti“, vjerojatnije je da su takva tumačenja motivirana pokušajem usklađivanja Biblije i „znanosti“.

2. Posebno oni koji unutar crkve zagovaraju duga vremenska razdoblja, u željbi da izbjegnu optužbe da su motivirani „znanošću“, a ne biblijskim tekstom, često tvrde *da su tumači tijekom povijesti ostavljali mogućnost tumačenja dana stvaranja kao dugih razdoblja*. Zato je važno proučiti dokaze za ove tvrdnje.

Crkveni oci

Bazilije Veliki (329. – 379.), u nizu propovijedi o šest dana stvaranja pod naslovom *Hexaëmeron*, tvrdi da se podrazumijeva doslovno značenje. To znači da su dani bili obični dani, Božje zapovijedi istog trena napunile su zemlju grmljem, stabla su iznikla i odjednom su se rijeke napunile ribama, životinje nisu jele jedna drugu, sunce je stvoreno nakon zemlje, itd. Također je govorio protiv evolucionističkih ideja da su ljudi potekli od životinja.¹¹ Ne zaboravimo da Darwin nije izumio evoluciju. Ideje o evoluciji sežu do antiteističkih filozofa prije Krista, kao što su bili Anaksimandar, Epimenid i Lukrecije. Ta ideja bila je poganska i protivna Bogu od samih početaka.

Neki su pogrešno shvatili mišljenja crkvenih otaca zato jer ih nisu pažljivo pročitali. U Istočnoj pravoslavnoj crkvi bilo je uobičajeno smatrati tjedan stvaranja stvarnim, ali istovremeno i tipološkim predloškom za razumijevanje cjelokupne povijesti svijeta unutar sedam tisuća godina do njezinog kraja. Sasvim sigurno nisu smatrali tjedan stvaranja dugim vremenskim razdobljem.

Pokojni Seraphim Rose, pravoslavni svećenik, temeljito je dokumentirao nazore crkvenih otaca pravoslavne crkve i tako pokazao da su oni gledali na Knjigu Postanka kao što to danas čine suvremeni kreacionisti.¹² Terry Mortenson, koji je doktorirao iz povijesti geologije, recenzirao je njegovu knjigu: „[Roseov] primaran izvor su rani ‚oci‘ koji su pisali komentare Knjige Postanka: Ivan Zlatousti (344. – 407.),

11. Batten, D., 1994. Genesis means what it says: Basil (AD 329–379). *Creation* 16(4):23. <creation.com/basil>, prema: Basil, *Hexaëmeron* 2:8.

12. Roseovi radovi objavljeni su posthumno u: *Genesis, Creation and Early Man*, Platina, CA, 2000.

Efrazim Sirijski (306. – 372.), Bazilije Veliki (329. – 379.) i Ambrozije Milanski (339. – 397.). Ali koristio je i mnoge druge „očeve“ iz istog i kasnijih stoljeća koji su pisali o nekim od vidova Knjige Postanka 1-11.¹³

Rose je pokazao kako su se crkveni oci Istočne pravoslavne crkve jednoglasno slagali oko povijesnosti tjedna stvaranja, pada u grijeh i općeg Potopa. Također su vjerovali da je čin stvaranja bio *trenutačan*. Smatrali su svijet prije pada u grijeh načelno i temeljito drugačijim od svijeta nakon Pada kakvog vidimo danas.

Neki citiraju Augustina i Origena da bi opravdali uvođenje dugih vremenskih razdoblja u Bibliju. Njih dvojica, inače pristalice aleksandrijske škole, težili su alegorijski tumačiti različite dijelove Pisma. Njihovo alegorijsko tumačenje dana stvaranja nije potaknuto nečime iz samog teksta, već vanjskim utjecajima, posebno njihovim prihvaćanjem neoplatonističke filozofije (po kojoj su „argumentirali“ da Bog ne bi okaljao samoga sebe ograničavajući se vremenom i sl.). Ali, suprotno stavovima onih koji koriste Augustina i Origena za podupiranje svojih uvjerenja o dugim vremenskim razdobljima u Bibliji, obojica su tvrdila da je Bog sve stvorio u trenu, a *ne* tijekom dugih vremenskih razdoblja. Jednako su tako *izričito* zagovarali biblijsku kronologiju koja pokriva tisuće godina, kao i opći Potop u vrijeme Noe.¹⁴

Neki mogu ustvrditi da su crkveni oci pogriješili u svojim tumačenjima i da mi danas znamo više od njih. Međutim, suvremeni stručnjaci nisu prvi upoznali izvorne jezike i kulturu Biblije. Teret dokazivanja tvrdnji je na onima koji predlažu nova tumačenja.

Reformatori

Kalvin je rekao: „Ciklus dana i noći uspostavljen je od prvog dana, prije stvaranja sunca [komentirajući frazu „neka bude svjetlost“]“ i: „Ovdje se očito opovrgava pogreška onih koji tvrde da je svijet stvoren u trenu [gotovo sigurno misleći na Augustina i Origena]. Jer bilo bi preveliko cjepidlačenje tvrditi da je Mojsije rasporedio djelo koje je Bog učinio odjednom na šest dana samo zato da se prenese pouka [nagovještaj *framework* hipoteze?]. Radije zaključimo da je sâm Bog uzeo razdoblje od šest dana sa svrhom da u njega smjesti svoja djela prilagođena čovjeku.“ Također je napisao: „Takvi se ne prestaju čuditi kad im se kaže da je od stvaranja svemira prošlo tek nešto više od pet tisuća godina... i da je Potop trajao četrdeset dana itd. Mojsije je čvrsto insistirao na toj činjenici kako bi pokazao da je cijeli svijet bio po-

John Calvin

13. Mortenson, T., 2002. Orthodoxy and Genesis: What the fathers *really* taught. *Journal of Creation* 16(3):48–53. <creation.com/seraphim>.

14. Origen, *Contra Celsum (Against Celsus)* 1.19; Augustine, *De Civitate Dei (The City of God)*, 12(10).

Martin Luther

topljen vodama.¹⁵ Luther je još izravnije pisao o ovim temama, jasno iznoseći svoje prihvaćanje povijesnosti Knjige Postanka. Također se bavio tvrdnjama skeptika o navodnim proturječjima između prvog i drugog poglavlja Knjige Postanka (vidi u nastavku).¹⁶ Protivnici povijesnosti Knjige Postanka vole se pozivati na knjigu Ronalda Numbersa pod naslovom *The Creationists*. Numbers je navodno pokazao da je „kreacionizam“ s mladom Zemljom izmislio adventist George McCready Price 1920-ih godina. Ovu tvrdnju trebalo bi uvrstiti među najnevjerojatnije primjere povijesnog revizionizma, uz bok tvrdnjama da su općenito antički narodi i crkva posebno vjerovali u ravnu Zemlju (što je potpuno opovrgao povjesničar Jeffrey Burton Russell¹⁷). Izgleda kao da Numbers, koji je povjesničar, ne zna ništa o povijesti prije Pricea. Gore navedeni tekstovi iz djela crkvenih otaca i reformatora dovoljni su da pokažu koliko je u krivu Numbersovo djelo. Ali postoji još mnogo više materijala koji ga opovrgava. Možemo pogledati istraživanja povjesničara znanosti o Zemlji Terryja Mortensona o geolozima iz ranih 1800-ih koji su branili biblijsku starost zemlje i opći Potop iz Knjige Postanka.¹⁸

Zašto to moraju biti obični dani?¹⁹

1. Knjiga Postanka pisana je kao povijest, a ne kao poezija

Hebrejski jezik ima posebne gramatičke oblike za zapisivanje povijesti i upravo ti oblici koriste se u Knjizi Postanka 1-11. Struktura tih poglavlja jednaka je strukturi dvanaestog poglavlja i svih ostalih, većem dijelu Knjige Izlaska, Jošue, Knjige o sucima itd. Ona *nije* poezija niti alegorija.

Knjiga Postanka posuta je oblikom „I ... i ... i ...“, koji je znakovit za povijesne zapise (stručno se naziva *vav* (1), često napisan i kao *waw*, uzastopno).

Oblici glagola u prvom poglavlju Knjige Postanka obilježeni su posebnom značajkom koja točno odgovara načinu na koji su govornici hebrejskog jezika zapisivali povijest ili nizove proteklih događaja. Ona se očituje u tome da je samo prvi glagol u perfektu (*qatal*), dok su glagoli u nastavku pripovijesti u imperfektu (*vayyiqtol*).²⁰ U prvom poglavlju Knjige Postanka, prvi glagol, *bara* (stvoriti), je u perfektu, dok

15. Dokumentirano u: Sarfati, J., 2000. Calvin said: Genesis means what it says. *Creation* 22(4):44–45. <creation.com/calvin>.

16. Bartz, P., 1984. Luther on evolution. *Creation* 6(3):18–21. <creation.com/luther>.

17. Russell, J. B., 1991. *Inventing the Flat Earth: Columbus & Modern Historians*, Praeger. Vidi sažetak na: <www.asa3.org/ASA/topics/history/1997Russell.html>.

18. Vidi: Mortenson, T., 2004. *The Great Turning Point*, temeljeno na njegovoj doktorskoj disertaciji na sveučilištu Coventry University; <creation.com/turning_point>.

19. Detalje o ovoj temi vidi u 2. poglavlju Sarfati, J., 2004. *Refuting Compromise*, dostupno preko CMI-ja.

20. Joüon, P. i Muraoka, T., 1991. *A Grammar of Biblical Hebrew: Part Three: Syntax*, str. 390, Pontifikalni biblijski institut, Rim.

su sljedeći glagoli koji pokreću pripovijest u imperfektu.²¹ Prvilan prijevod na engleski prepoznaje ovaj hebrejski oblik i prevodi sve glagole u perfektu (prošlom vremenu). Prvih jedanaest poglavlja Knjige Postanka također ima nekoliko drugih obilježja povijesne pripovijesti, kao što su „akuzativne čestice“ koje označavaju objekte glagola. Termini se često vrlo pažljivo definiraju. Osim toga, paralelizam, značajka hebrejske poezije (npr. u mnogim psalmima), gotovo se uopće ne javlja u Knjizi Postanka.²² Rijetki primjeri poezije (npr. Postanak 1,27 i 2,23) ionako komentiraju stvarne događaje, kao što to čine i mnogi psalmi (npr. Psalm 78). Čak i kad bi Knjiga Postanka bila napisana poetskim jezikom, to je ne bi nužno učinilo nepovijesnom.

Najjača *strukturna* paralela prvom poglavlju Knjige Postanka je odlomak u Knjizi Brojeva 7,10-84. Oba ta teksta su strukturirana izvješća i oba sadrže hebrejsku riječ za dan (יֹמַי *yôm*) s brojem. Zapravo su oba numerirani *redosljedi* dana. U Brojevi 7, svako od dvanaest plemena donijelo je prinos različitog dana:

Prvoga dana donese svoj prinos Nahšon, sin Ami-nadabov, od plemena Judina...

Drugoga dana donese svoj prinos Netanel, sin Suarov, glavar Jisakarovaca...

Trećega dana donese svoj prinos glavar Zebulunovaca, Eliab, sin Helonov...

Dvanaestoga dana donese svoj prinos glavar Naf-talijevaca, Ahira, sin Enanov...

Paralela je još više naglašena kad uočimo da se u Brojevi 7 ne samo numerira svaki dan (יֹמַי *yôm*), već odlomak započinje i završava izrazom „na dan“, što se odnosi na sve obične dane iz niza zajedno. Unatoč upotrebi izraza „na dan“ u retku 10 i 84, nitko ne sumnja u to da numerirani dani u Brojevi 7 (reci 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 66, 72, 78) označavaju bilo što drugo osim dana uobičajenog trajanja jer tim danima nedostaje prijedlog „na“.

To pobija tvrdnju da „u taj dan“ (בַּיּוֹם *b^eyôm*²³) u Postanak 2,4, gdje se sažima tjedan stvaranja, ukazuje na to da dani u Postanak 1 *nisu* dani uobičajenog trajanja. Ovo je jednostavno hebrejski idiom koji znači „kad“ (vidi: Đaković – Postanak 2,4 i Brojevi 7,10.84).²⁴ Iako ovdje nalazimo strukturiranu pripovijest (Brojevi 7) s nizom numeriranih dana, nitko ne tvrdi da je ona samo poetski okvir za poučavanje nečeg teološkog i da nije povijesna. Nitko ne sumnja da dani u Brojevi 7 nisu uobičajeni dani pa zato ne postoji gramatički temelj za negiranje istog kod dana u Postanak 1.

21. Vidi također statističke analize hebrejskih glagolskih oblika prema stručnjaku za hebrejski Stephenu Boydu, 2004. The biblical Hebrew Creation account: New numbers tell the story. *ICR Impact* 377. <www.icr.org/pdf/imp/imp-377.pdf>.

22. Kaiser, W. C., Jr., 1970. The literary form of Genesis 1–11, u: Payne, J. B., *New Perspectives on the Old Testament*, Word Inc., Waco, Texas, SAD, str. 59-60.

23. Zapravo redak u Brojevi 7 sadrži *bayôm*, u kojem „a“ označava određeni član, kao „the“ u engleskom, što znači „upravo dana [redni broj]“, za razliku od *beyôm*, koji ne sadrži član.

24. Sarfati, J., 2005. Hebrew scholar affirms that Genesis means what it says! Intervju s dr. Ting Wangom, predavačem biblijskog hebrejskog, *Creation* 27(4):48–51. <creation.com/wang>.

To znači da je prvo poglavlje Knjige Postanka izravan povijesni zapis. Stručnjaci za hebrejski jezik slažu se da je Knjiga Postanka pisana kao povijesni zapis. Na primjer, oksfordski stručnjak za hebrejski jezik James Barr napisao je:

„... koliko mi je poznato, vjerojatno ne postoji profesor hebrejskog ili Starog zavjeta na bilo kojem sveučilištu svjetskog glasa koji ne vjeruje da je pisac/pisci Postanka 1-11 namjeravao svojim čitateljima prenijeti ideje da:

(a) se stvaranje dogodilo u nizu od šest dana koji su bili jednaki 24-satnim danima kakve sada doživljavamo,

(b) brođčane vrijednosti navedene u rodoslovljima Knjige Postanka jednostavnim zbrajanjem čine kronologiju od početka svijeta do najmanje kasnih faza biblijske priče,

(c) je Potop u vrijeme Noe bio shvaćen kao sveopći i da je uništio sve ljude i životinje osim onih u korablji.“²⁵

Barr, u skladu s neoortodoksnim shvaćanjima, ne vjeruje u Knjigu Postanka, ali razumije što je hebrejski pisac jasno želio prenijeti. Neki kritiziraju što smo citirali Barra jer ne vjeruje u povijesnost Knjige Postanka.

Ali upravo zato smo upotrijebili njegovu tvrdnju jer je on neprijateljski svjedok. Ne osjećajući potrebu da uskladi Knjigu Postanka s bilo čime i jer misli da ona ima bilo kakav autoritet, Barr slobodno može utvrditi jasne namjere pisca.

To je u kontrastu s nekim „evandeoskim“ teozozima koji pokušavaju očuvati određeni autoritet bez da stvarno vjeruju da u njoj piše imalo ili išta povijesti, „hrvajući se“ pritom s tekstem, kako bi neki rekli.

Stručnjak za hebrejski dr. Stephen Boyd pokazao je, koristeći statističke usporedbe učestalosti tipova glagola u povijesnim i poetskim hebrejskim tekstovima, da je Postanak 1 očito povijesni zapis, a ne „poezija“.

Zaključio je: „Samo je jedan održiv pogled na njegov jasan smisao: Bog je sve stvorio u šest doslovnih dana.“²⁶

Među ostale stručnjake za hebrejski jezik koji podržavaju doslovne dane stvaranje ubrajamo sljedeće:

- Dr. Andrew Steinmann, izvanredni profesor teologije i hebrejskog na sveučilištu Concordia University, Illinois.²⁷
- Dr. Robert McCabe, profesor Starog zavjeta na Detroit Baptist Theological Seminary, Allen Park, MI.²⁸
- Dr. Ting Wang, predavač biblijskog hebrejskog jezika na sveučilištu Stanford University.²⁴

25. Barr, J. u pismu Davidu C. C. Watsonu od 23. travnja 1984.

26. Boyd, S. W., The biblical Hebrew creation account: new numbers tell the story. *Impact* 377, 4 pp. <<http://www.icr.org/pdf/imp/imp-377.pdf>>.

27. Steinmann, A., 2002. אָחַד [echad] as an ordinal number and the meaning of Genesis 1:5. *JETS* 45(4):577–584. <http://www.etsjets.org/jets/journal/45/45-4/45-4-PP577-584_JETS.pdf>.

28. McCabe, R. V., 2000. A defense of literal days in the Creation Week, *Detroit Baptist Seminary Journal* 5:97–123. <www.dbts.journals/2000/mccabe.pdf>.

2. Usporedba uporabe riječi „dan“ u Postanak 1 s ostatkom hebrejskog Pisma

Osnovno načelo razumijevanja biblijskog odlomka je uspoređivanje uporabe riječi i fraza u tom odlomku s uporabom u ostalim dijelovima Biblije.

Na koji način se riječ „dan“ upotrebljava u Postanak 1? Riječ „dan“ upotrebljava se u sljedećem kontekstu: „Svjetlost prozva Bog dan, a tamu prozva noć. Tako bude večer, pa jutro - dan prvi... Tako bude večer, pa jutro - dan drugi... dan treći... dan četvrti... dan peti... dan šesti.“ Znakovito je da standardni hebrejski leksikon opisuje „dan“ u Postanak 1,5 kao „dan od 24 sata“.²⁹ Taj „dan“ je definiran ciklusom večeri i jutra, tj. noći i danom kao i brojem. Ne treba dalje tumačiti jer je dovoljno jasno što znači „dan“ u Postanak 1! Kao što je rekao prof. Marcus Dods, liberal iz devetnaestog stoljeća, predavač na New College, Edinburgh:

„... ako, na primjer, riječ ‚dan‘ u ovim poglavljima ne znači razdoblje od dvadeset i četiri sata, tumačenje Pisma je beznadno.“³⁰

Obratite pažnju da se riječ „dan“ u Postanak 1 koristi s brojem. Inače se koristi u jednini ili množini s brojem još 410 puta izvan Knjige Postanka i svaki put označava običan dan.³¹

„Večer“ i „jutro“ koriste se zajedno bez „dana“ 38 puta izvan Postanak 1, i to uvijek za označavanje običnog dana. „Večer“ ili „jutro“ koriste se 23 puta uz riječ „dan“ izvan Postanak 1, i to uvijek za označavanje običnog dana. Riječ „noć“ koristi se uz riječ „dan“ 52 puta i uvijek označava običan dan.

Pismo i logika ne dopuštaju drugi zaključak osim razumijevanja riječi „dan“ u Postanak 1 kao „običnog“ dana.

Hebrejska riječ za „dan“, *yom*, koristi se na nekoliko načina u Postanak 1 što pokazuje da su ti dani obični dani.

3. Tjedan stvaranja osnova je za sedmerodnevni tjedan

Izlazak 20,11 sažetak je tjedna stvaranja. Ovaj tekst uklanja svaku mogućnost proširivanja vremenske ljestvice unutar *bilo kojeg* načina tumačenja (*framework* hipoteza, dani kao razdoblja, sve *gap* teorije – vidi 3. poglavlje, Božji dani, a ne naši dani, dani objave itd.) jer se navodi kao osnova za naš sedmerodnevni tjedan s danom odmora (redak 10):

„Ta i Jahve je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana počimuo. Stoga je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotni.“

Obratite pažnju na Izlazak 20,1: „*Onda Bog izgovori sve ove riječi...*“ To su riječi koje je izgovorio sâm Bog, a ne Mojsijeve ideje ili ideje nekog redaktora ili čak nekog od imaginarnih pisara J, E, D ili P, koji su navodno živjeli tisuću godina nakon

29. Koehler, K. i Baumgartner, W. (urednici), Richardson, M. E. J., (prevoditelj) 2002. *Hebrew-Aramaic Lexicon of the Old Testament*.

30. Dods, M., 1888, citirano u: Kelly, D. F., 1997. *Creation and Change*, Christian Focus Publications, Fearn, Velika Britanija, str. 112.

31. Vrijednosti preuzete iz: Stambaugh, J., 1996. The days of creation: A semantic approach. *Proc. Evangelical Society's Far West Region Meeting*, The Master's Seminary, Sun Valley, Kalifornija.

tih događaja (odavno odbačena besmislica koja se, nažalost, još povlači po mnogim teološkim ustanovama).^{32,33} Bog je u šest dana stvorio *sve* – ne postoji ništa drugo osim „*neba, zemlje i mora i svega što je u njima*“. Ova tvrdnja uključuje sve i naglašava dovršenost. Prikladan izraz bio bi: „Bog je stvorio svemir“.³⁴ Zatim je Bog prestao djelovati sedmog dana, dana „počinka“. Bogu nije trebalo šest dana da sve stvori niti mu je trebao počinak (Izaija 40,28), ali on je to učinio na ovaj način i u tom vremenu da bi osigurao uzorak za naš tjedan. Odatle potječe naš sedmerodnevni tjedan. Ovaj odlomak Pisma sam po sebi dovoljan je za suprotstavljanje svim pokušajima rastezanja vremenskog razdoblja u kojem je nastao svemir.

Ostali argumenti protiv šest dana stvaranja

1. Ponekad riječ „dan“ ne mora značiti običan dan

Nitko ne niječe da riječ „dan“ može imati više značenja. Tako je to i u hrvatskom jeziku. Međutim, kontekst prvog poglavlja Knjige Postanka sadrži numerirane dane s jutrom i večeri, čime ih definira kao obične dane. Izraz „... u dan kad...“ (Đaković) u Postanak 2,4 hebrejski je idiom koji znači „kad“, kao što je ranije objašnjeno, i uz njega se ne nalazi broj *niti* večer *niti* jutro koji bi ga definirali kao običan dan.

Neki citiraju da je „*jedan dan kod Gospodina kao tisuću godina*“ (2. Petrova 3,8) da bi pretvorili dane stvaranja u tisućugodišnja (ili dulja) razdoblja. Ovo je zloupotreba Pisma. Obratite pažnju da Biblija **uspoređuje** tisuću godina s danom (to razdoblje je *kao* ili *poput* jednog dana) i ne tvrdi da je tisuću godina jedan dan. Biblija nam ovdje jednostavno govori da razdoblje čekanja na drugi Kristov dolazak možda nama izgleda dugo, ali za vječnog Boga ono nije – on je strpljiv i čeka da se ljudi pokaju za svoje grijehе. Ovaj redak nema veze sa značenjem „dana“ u Postanak 1. Izraz je zapravo vrlo učinkovit zato jer je *doslovan* dan tako živo stavljen u kontrast s tisuću godina – vječnom Stvoritelju vremena kratko vremensko razdoblje i dugo vremensko razdoblje izgledaju jednako. Paralelan odlomak u Psalmu 90,4 govori da u Božjim očima tisuću godina traje koliko i noćna straža (tri ili četiri sata). Međutim, nitko ne tvrdi da noćna straža može trajati tisuću godina! Ovaj odlomak još jednom naglašava kako Pismo ovdje izražava kontrast između vječne Božje perspektive i naše perspektive unutar vremena. Kao što je cijenjeni komentator John Gill rekao: „Riječi ovdje prikladno izražavaju nesrazmjer između vječnog Boga i smrtnog čovjeka“. One nemaju nikakve veze sa značenjem riječi „dan“ u Postanak 1.³⁵

32. Grigg, R., 1998. Did Moses really write Genesis? *Creation* 20(4):43–46. <creation.com/jedp>.

33. Holding, J. P., Does Genesis hold up under critic's scrutiny? (odgovor na kritiku iz fusnote 32), <creation.com/moses-critic>.

34. Ovdje susrećemo izražajno sredstvo koje se naziva *merizam* kod kojeg se dvije suprotne stvari spajaju u jedinstven, sveobuhvatan pojam. U hrvatskom jeziku poznajemo izraz „od jutra do mraka“, što znači „tijekom cijelog svijetlog dijela dana“. Slični primjeri su: „brda i doline“, „petkom i svetkom“ i „od glave do pete“. Izraz „nebo i zemlja“ označava cijelo stvorenje jer biblijski hebrejski ne poznaje riječ za „svemir“. Vidi: Leupold, H. C., 1942. *Exposition of Genesis*, 1:41, Baker Book House, Michigan. Leupold citira sličan način uporabe u Jeremija 10,16; Izaija 44,24; Psalm 103,19;119,91 i Propovjednik 11,5.

35. Sarfati, J., 2 Peter 3:8 — ‘one day is like a thousand years’. <creation.com/content/view/2424>

2. Postanak 1 i Postanak 2 proturječni su opisi stvaranja. Zašto onda vjerovati da je Postanak 1 povijesno točan?

Prvo i drugo poglavlje Knjige Postanka nisu različiti opisi stvaranja niti su proturječni. Postanak 1 opisuje stvaranje svega, tj. svemira i velike cjeline (vidi Postanak 1,31-2,4a). Postanak 2 rekapitulira stvaranje muškarca i žene dajući detalje koje ne nalazimo u prvom poglavlju te govori o posebnom vrtu kojeg je Bog pripremio za njih. Drugo poglavlje *nije* drugi opis stvaranja jer se u njemu ne spominje stvaranje Zemlje, Sunca, Mjeseca, zvijezda, mora, tla, neba, morskih živih bića, gmizavaca itd. Neki citiraju prividnu razliku u redoslijedu stvaranja između prvog i drugog poglavlja, tvrdeći da postoji problem s biljkama i travama u Postanak 2,5 i stablima u Postanak 2,9, za koje u nekim prijevodima ispada da su stvoreni *nakon* Adama, što je navodno proturječno prvom poglavlju (biljke trećeg dana, ljudi šestog dana).

Međutim, Postanak 2 usredotočuje se na pojave od izravne važnosti za Adama, Evu i vrt, a ne na stvaranje općenito. Obratite pažnju da se biljke i trava u drugom poglavlju opisuju kao „poljsko bilje“ (usporedi s 1,12) i da za rast trebaju ljudsku njegu (2,5). Ovdje se očito radi o kultiviranim biljkama, a ne o biljkama općenito. Osim toga, stabla spomenuta u Postanak 2,9 su samo stabla zasađena u vrtu, a ne stabla općenito. Ovdje je opisano kako Bog stvara vrt, a ne stvaranje općenito.

Spominjanje stvaranja „životinja u polju“ i „ptica u zraku“ u Postanak 2,19 prije stvaranja Eve također je navodno problematično.

Navodno proturječje nestaje kad shvatimo da hebrejski jezik nema poseban glagolski oblik za pluskvamperfekt („načinio“, „bio načinio“). Određeni broj stručnjaka za hebrejski jezik i komentatora, kao što su Keil & Delitzsch i Leupold, prepoznali su da kontekst drugog poglavlja Knjige Postanka sugerira uporabu pluskvamperfekta za opisivanje ovih događaja jer se prepričavaju za potrebe drugog poglavlja. U nekim prijevodima, kao što je engleski NIV, to se poštuje. Uporabom pluskvamperfekta uklanja se svaka naznaka proturječja.

Nije potrebno zaključiti da drugo poglavlje proturječi prvom poglavlju pa zato ovo nije valjan argument protiv shvaćanja prvog poglavlja Knjige Postanka kao opisa stvarne povijesti.³⁶

**Postanak 2 nije drugi opis stvaranja –
to je detaljniji opis šestog dana stvaranja.**

3. Adam nije mogao imenovati sve životinje u jednom danu (šesti dan)

Adam nije imenovao svaku *biološku vrstu* živih bića koja danas živi na Zemlji, što bi *sigurno* bilo teško, već samo životinje koje mu je Bog doveo. Dao je ime „*svoj stoci, svim pticama u zraku i životinjama u polju*“ (Postanak 2,20) – bićima važnima

36. Za nastavak diskusije vidi: [Genesis contradictions? <creation.com/Genesis_contradictions>](http://Genesis-contradictions.com/Genesis_contradictions)

za čovjekov neposredan okoliš. Tu nisu ubrojena morska stvorenja ni ona što „puze po zemlji“. Osim toga, čak i među imenovanim životinjama, nije trebalo imenovati npr. stotine *bioloških vrsta* papiga, već možda samo jednu ili nekoliko *stvorenih vrsta*. Izgleda da je Bog dao Adamu zadatak imenovati bića u znak autoriteta (prema Postanak 1,28, Adam je trebao vladati, a imenovanje je znak autoriteta). Imenovanje je također trebalo pokazati Adamu da mu nešto nedostaje: družica. Zatim je stvorena Eva, što je Adam jako cijenio! Trebamo imati na umu da je Adam stvoren savršen, sposoban koristiti jezik, i u svom stanju prije Pada lako bi imenovao ove skupine živih bića unutar nekoliko sati.³⁷

4. Sunce nije stvoreno sve do četvrtog dana. Kako onda prva tri dana mogu biti obični dani?

U stvaranju svjetlosti prije stvaranja Sunca rani crkveni oci i kasnije reformatori nisu vidjeli nikakav problem. Ali danas neki povlače to pitanje kao da kreacionisti nikada nisu pomislili na to. Npr. 180. godine Teofil Antiohijski ustvrdio je da je štovanje Sunca besmisleno jer je Bog stvorio biljke prije Sunca. Bazilije je tvrdio isto.³⁸

Dan najjednostavnije definiramo kao „vrijeme potrebno za potpuni okret Zemlje oko njezine osi“. Da bismo imali dan, treba nam samo rotacija Zemlje. Za ograničavanje dana večeri i jutrom potreban nam je usmjereni izvor svjetlosti tako da se na rotirajućoj Zemlji može izmjenjivati ciklus noći i dana spomenut uz svaki od dana prvog poglavlja Knjige Postanka. Biblija kaže da je u drugom dijelu prvog dana, nakon razdoblja tame (Postanak 1,1-2) Bog rekao: *“Neka bude svjetlost“* i nastala je svjetlost (redak 3). Dakle, imamo izvor svjetlosti i rotirajuću Zemlju pa mogu nastati dani: *„Tako bude večer, pa jutro – dan prvi.“* Oni koji tvrde da su prvi dani morali imati drugačije trajanje moraju pretpostaviti da je Bog promijenio brzinu rotacije Zemlje oko osi kad je stvorio *veće svjetlilo* kao izvor svjetlosti (Postanak 1:14), što je malo vjerojatno. Pismo ničime ne da naslutiti da su ti dani bili drugačijeg trajanja jer se jednaka formulacija koristi uz drugi, treći, četvrti i peti dan (*Tako bude večer, pa jutro – dan drugi/treći/četvrti/peti*).

5. Sedmi dan nije završio, što znači da ostali dani mogu biti duga vremenska razdoblja

Neki tvrde da zato jer sedmi dan (Postanak 2,2-3) nije ograničen „večeri“ i „jutrom“, mora još trajati, što znači da je on dugo vremensko razdoblje pa zato i ostale dane možemo smatrati dugim vremenskim razdobljima.

S obzirom da ne postoji osmi dan stvaranja, nema potrebe za isticanjem večeri i jutro koji odvajaju sedmi dan od osmog. Osim toga, večer i jutro obilježavali su početak i završetak dana. Ako činjenica da se ne spominju znači da sedmi dan nije

37. Grigg, R., 1996. Naming the animals: all in a day's work for Adam. <Creation 18(4):46–49. creation.com/animalnames>

38. Theophilus, *To Autolytus* 2:15, Basil, *Hexaëmeron* 6:2.

završio, onda to znači da nije ni započeo. Ovaj prividan argument često se povezuje s tvrdnjom da tekst u Hebrejima 4 govori o sedmom danu stvaranja kao dugom vremenskom razdoblju, što znači da i ostali dani mogu biti takvi. Argument je sljedeći: „Prema tom odlomku [Hebrejima 4,4-11], sedmi dan stvaranja nastavlja se kroz stoljeća... sedmi dan iz prvog i drugog poglavlja Knjige Postanka predstavlja najmanje nekoliko tisuća godina, a najviše neodređeno, ali konačno vremensko razdoblje. Zato je razumno zaključiti da, uzimajući u obzir paralelizam izvještaja o stvaranju iz Knjige Postanka, su možda prvih šest dana također duga vremenska razdoblja.“³⁹

Ali u Hebrejima 4 *ne piše* da se sedmi dan stvaranja nastavlja sve do sadašnjosti. Piše samo da se nastavlja Božji *odmor*. Ako netko u ponedjeljak kaže da je odmarao u subotu i da i dalje odmara, to ne znači da se subota nastavlja do ponedjeljka.

Osim toga, taj odmor je za one koji su u Kristu (vidi retke 9-11), one koji su u Božjem kraljevstvu. Drugim riječima, to je duhovan odmor. Kad bi se govorilo o odmoru koji je nastavak sedmog dana tjedna stvaranja, onda bi se *svatko* nalazio u tom odmoru. Ovaj argument također se razbija o Izlazak 20,10-11 – tekst koji je napisao Bog sâm, u kojem je Božji sedmi dan odmora naveden kao temelj zapovijedi o subotnjem odmoru. Tako postaje jasno da je Božji dan odmora, sedmi dan, bio dan kao i svi ostali dani tjedna stvaranja. Bio bi to čudan *tjedan* u kojem sedmi dan još nije završio.⁴⁰

6. Postanak je poezija/slikovit opis/teološki argument (polemika) i zato nije povijest (*framework* hipoteza)

Ova tvrdnja nalazi se u osnovi „*framework* hipoteze“, vjerojatno najomiljenijeg tumačenja na mnogim seminarima koji tvrde da prihvaćaju autoritet Biblije, ali ne i šest običnih dana stvaranja. Ako je literarni okvir pravo značenje ovog teksta, čudno je da nitko nije tako tumačio ovaj tekst sve dok to nije učinio Arie Noordtzij 1924. godine. Zapravo i nije tako čudno jer su vodeći zagovornici *framework* hipoteze, Meredith Kline i Henri Blocher, priznali da je njihova motivacija za bizarno i novo tumačenje na kakvo nijedan biblijski stručnjak nije ni pomišljao sve do dvadesetog stoljeća, bio očajnički pokušaj uklapanja Biblije u navodne znanstvene „činjenice“. Na primjer, Kline je priznao u jednom od svojih ključnih članaka o *framework* hipotezi: „Središnja tema ovog članka je pobijanje doslovnog tumačenja ‚tjedna‘ stvaranja iz Knjige Postanka kojeg predlažu teoretičari pobornici mlade Zemlje.“⁴¹ Blocher je rekao: „Ova hipoteza prevladava brojne probleme koji su mučili komentatore [uključujući] suočavanje sa znanstvenim pogledom na najraniju prošlost.“ Kasnije priznaje da odbacuje jasan nauk Pisma jer „... odbacivanje svih teorije koje prihvaćaju znanstvenici zahtijeva poprilično hrabrosti“. Jasno je da *framework* hipoteza nije nastala u pokušaju razumijevanja

39. Ross, H., 1994. *Creation and Time*, Navpress, Colorado Springs, Colorado, str. 49.

40. Vidi: Anon, 1999. Is the seventh day an eternal day? *Creation* 21(3):44–45 <creation.com/seventhday>.

41. Kline, M. G., 1996. Space and time in the Genesis cosmology. *Perspectives on Science & Christian Faith* 48(1):2–15.

Knjige Postanka, već u pokušaju pobijanja uvjerenja do kojeg su jednako držali stručnjaci i laici proteklih dvije tisuće godina: da Knjiga Postanka sadrži zapis stvarnih događaja u stvarnom vremenu i prostoru.⁴²

(a) Jesu li dani u prvom poglavlju Knjige Postanka stvarna povijest?

Kao što je gore pokazano, Knjiga Postanka je bez svake sumnje sigurno napisana kao opis povijesti. Zagovornici hipoteze tvrde da je prvo poglavlje uređeno tematski jer je, po njihovom, i drugo poglavlje uređeno tematski, a ne kronološki. Po tome su dani „slikoviti“, a ne stvarni. Ali tvrditi ovo jednako je kao tvrditi da Evanđelje po Luki nije uređeno kronološki zato jer je Evanđelje po Mateju uređeno tematski. I, kao što smo istaknuli ranije (točka 2), logično je (i u skladu s drevnim bliskoistočnim načinom izražavanja) pronaći povijesni opis (1. poglavlje) ispred ponavljanja detalja (2. poglavlje) o određenim događajima koji su ranije spomenuti. U drugom poglavlju ne nalazimo numerirane dane kao u prvom poglavlju. Kako onda drugo poglavlje može određivati na koji način trebamo shvatiti prvo poglavlje?

(b) Postoje li trijade dana?

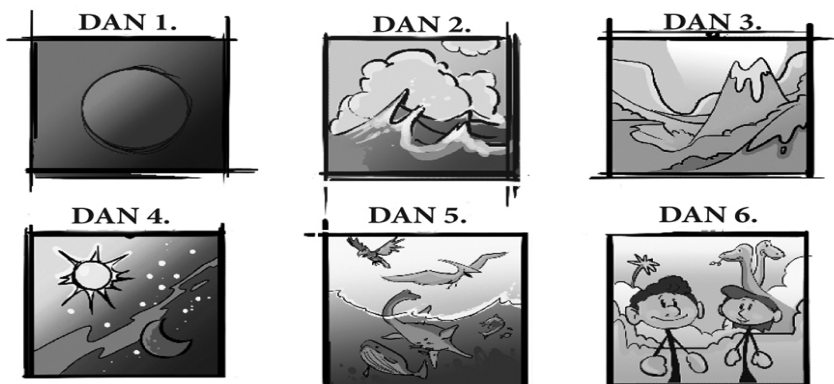
Jedan od navodnih glavnih „dokaza“ poetske strukture je i navodno postojanje dvije trijade dana. Prema tom shvaćanju, Mojsije je dane razvrstao u vrlo stiliziran okvir u kojem dani od 4. do 6. nalaze paralelu danima od 1. do 3. Kline sugerira da se dani od 1. do 3. odnose na Kraljevstvo, a dani od 4. do 6. na Vladare, kao što je prikazano u sljedećoj tablici:⁴¹

Dani Kraljevstva	Dani Vladara		
Dan 1.	Svjetlost i tama	Dan 4.	Sunce, mjesec i zvijezde (svjetlila)
Dan 2.	Razdvajanje neba i voda	Dan 5.	Ribe i ptice
Dan 3.	Razdvajanje kopna i mora; biljke i stabla	Dan 6.	Životinje i čovjek

Tablica 1. Framework hipoteza, koja je neodrživa u svjetlu dokaza (vidi tekst).

Čak i kad bi to bilo tako, ne bi isključivalo povijesni redosljed. Naravno da je Bog sposoban stvarati određenim redom da bi poučio nekim istinama. Osim toga, drugi teolozi tvrde da se „izražajna sredstva“ nalaze više u mašti zagovornika ove teorije, nego u tekstu. Na primjer, paralele između ove dvije trijade dana uglavnom su nategnute. Sustavni teolog dr. Wayne Grudem sažeo je: „Kao prvo, predložena podudarnost između dana stvaranja nije uopće tako egzaktna kao što pretpostavljaju zagovornici. Sunce, mjesec i zvijezde stvoreni četvrtog dana kao ‚svjetlila na svodu

42. Za kritiku *framework* hipoteze vidi: <creation.com/framework>.

nebeskom⁴³ (Postanak 1,14) nisu postavljena u prostor stvoren prvog dana, već na ,svod⁴⁴ koji je stvoren drugog dana. Zapravo je jezična podudarnost vrlo izravna: ovaj ,svod⁴⁵ uopće se ne spominje prvog dana, ali se spominje pet puta drugog dana (Postanak 1,6-8) i triput četvrtog dana (Postanak 1,14-19).

Naravno da se četvrti dan također preklapa s prvim danom (u smislu dana i noći, svjetlosti i tame), ali ako kažemo da u drugu tri dana vidimo stvaranje stvari kojima se ispunjava prostor stvoren tijekom prva tri dana (ili kao Kline kaže, da bi vladali Kraljevstvima), onda se četvrti dan preklapa s drugim danom jednako kao što se preklapa s prvim danom.“ „Osim toga, paralela između drugog i petog dana nije precizna jer na neki način priprema prostora za ribe i ptice iz petog dana ne nastupa u drugom danu, već u trećem. Tek je trećeg dana Bog sabrao vode i nazvao ih ,mori-ma⁴⁶ (Postanak 1,10), a petog dana zapovjedbno je ribama da ,napune vode morske⁴⁷ (Postanak 1,22).

U retku 26 i 28 ribe su ponovno nazvane ,ribe morske⁴⁸, čime se ponovno naglašava činjenica da je sfera u kojoj prebivaju ribe izričito stvorena trećeg dana. Tako ribe stvorene petog dana više pripadaju prostoru pripremljenom za njih trećeg dana, nego široko rasprostranjenim vodama pod svodom drugog dana. Uspostavljanje paralele između drugog i petog dana nailazi na dodatne poteškoće zbog činjenice da petog dana ništa nije stvoreno što bi prebivalo u, vodama nad svodom⁴⁹ i što leteća stvorenja stvorena tog dana (hebrejska riječ uključuje leteće kukce i ptice) ne samo da lete nebom stvorenim drugog dana, već žive i razmnožavaju se na ,zemlji⁵⁰ ili ,kopnu⁵¹ stvorenom trećeg dana. (Uočite da je Bog petog dana zapovjedio: „I ptice neka se namnože na zemlji⁵² [Postanak 1,22].)“ „Na kraju, ni paralela između trećeg i šestog dana nije precizna jer šestog dana nije stvoreno ništa što bi napunilo mora koja su sakupljena trećeg dana.

Uza sva ova istaknuta neprecizna poklapanja i preklapanja mjesta i stvari stvorenih da ih popune, predloženi literarni ,predložak⁵³ (framework; op. prev.), iako je na početku djelovao uredno, ispada sve manje uvjerljiv kad se pažljivije pročita tekst.“⁴⁴³

43. Grudem, W., 1994. *Systematic Theology*, Zondervan, Grand Rapids, MI, SAD, str. 302.

(c) Postanak 2,5 naučava da je korištena obična providnost?

Sljedeći ključni argument kojeg predlažu zagovornici *framework* hipoteze temelji se na retku Postanak 2,5.⁴⁴ Kline točno primjećuje da Bog nije stvorio biljke prije kiše ili čovjeka, iako se ovdje radi o *kultiviranim biljkama*, a ne o svim biljkama.⁴⁵ Zato se Kline pita što je sprečavalo Boga da ih ipak stvori kad ih je ionako mogao uzdržavati na čudesan način? Kline odgovara da je Bog ovdje djelovao kroz običnu providnost:

„Neosporiva pretpostavka retka Postanak 2,5 jasno ukazuje da je božanska providnost djelovala tijekom razdoblja stvaranja kroz procese koje će svaki čitatelj prepoznati kao normalne u današnjem svijetu prirode.“⁴⁶

Uočimo da Kline priznaje da se ova navodna pretpostavka *ne* nalazi u tekstu. To objašnjava zašto tisućljećima nijedan tumač to nije uočio. A zatim čini još jedan nevjerovatan skok kad kaže da je tijekom tjedna stvaranja djelovala obična providnost:

„Ugrađeno u Postanak 2,5 i dalje je načelo da je *modus operandi* božanske providnosti tijekom razdoblja stvaranja bio jednak običnoj providnosti u sadašnjosti.“⁴⁷

Međutim, ovo su potezi očajnika. Čak i da je djelovala obična providnost, to ne znači da se *nisu* događala čuda. Zapravo u Bibliji ne postoji čudo koje *nije* nastalo unutar obične providnosti. Michael Horton ističe da oni koji odbacuju misao da Bog djeluje i tijekom normalnog tijeka događaja to čine na temelju *a priori* filozofskih pretpostavki, a ne na temelju nečega što proizlazi iz teksta.⁴⁸

Čudo je *dodatak* providnosti, a ne „kršenje“ providnosti, ako se ispravno razumije. Tako kad je Isus pretvorio vodu u vino (Ivan 2), djelovali su i ostali vidovi „providnosti“. Možda je Isus stvorio nevjerovatno mnoštvo organskih spojeva da bi vodu pretvorio u vino, ali gravitacija je i dalje držala tekućinu u posudama, gostima je i dalje funkcioniralo osjetilo okusa, njihova srca su i dalje neprekidno pumpala krv itd. Ironično, ako pretpostavimo evolucijsko vremensko razdoblje koje Kline svojim tvrdnjama želi uglaviti, Postanak 2,5 zapravo govori *protiv* normalne providnosti. Prema evolucijskom scenariju, proteklo je nekoliko milijardi godina između nastanka oceana i pojave prvih kopnenih biljaka. Uočimo da redak ukazuje da razlog zašto nijedna „poljska biljka“ još nije iznikla jest što Bog još nije bio pustio kišu na zemlju. To znači da prije pojave kopnenih biljaka nije bilo kiše. Ako pretpostavimo da obična providnost djeluje kroz isparavanje vode i padavine, kako to da nije bilo kiše na zemlji tijekom tog dugog vremenskog razdoblja? Bilo bi to veliko čudo! Zaključujemo da Kline netočno pretpostavlja običnu providnost kao jedini *modus operandi* u Postanak 2,5, neobuzdano je širi na cijeli tjedan stvaranja i nastavlja tvrditi da obična providnost isključuje čuda. Pogreška je još veća jer ne uočava da se Postanak 2 usko usredotočuje na čovjeka i vrt.

44. Kline, M. G., 1958. Because it had not rained. *WTJ* 20:146–157.

45. Kruger, M. J., 1997. An understanding of Genesis 2:5. *Journal of Creation* 11(1):106–110.

46. Kline, fusnota 44, str. 150.

47. Kline, fusnota 44, str. 151.

48. Horton, M. S., 2002. *Covenant and Eschatology: The Divine Drama*, Westminster John Knox.

(d) Je li Knjiga Postanka samo teološki argument (polemika)?

Dok Postanak 1 sigurno pobija različite zablude o Bogu, čini to upravo zato jer sadrži zapis stvarnih događaja. Na primjer, podrazumijeva argument protiv štovanja sunca jer je Bog zapravo stvorio svjetlost bez sunca (prvi dan), prije stvaranja sunca (četvrti dan). Ovaj argument ovisi o povijesnosti ovih događaja.

Je li Postanak 1 argument za subotu? Izlazak 20,10-11, gdje se jasno naučava zapovijed o držanju subote, citira povijesne događaje iz Postanak 1 kao temelj za tu zapovijed. To znači da djela Božja zapisana u Knjizi Postanka nagovijestaju ovu zapovijed. Zapovijed se temelji na *povijesti*.

Tekstovima zagovornika *framework* hipoteze nedostaje jasnoće. Na primjer, uzmi-mo Blocherovu izjavu: „[*Framework* ideja] prepoznaje dane kao obične, ali ih shvaća kao dio jedne velike figurativne cjeline.“⁴⁹ Nakon što otpuhnemo verbalnu maglu, otkrivamo da zapravo negiraju da su se ti dani dogodili u stvarnom povijesnom vremenu-prostoru. Jedino u čemu su imalo logično dosljedni je jasno protivljenje shvaćanju Knjige Postanka u okviru kalendarskih dana.

7. Božji dani, a ne naši?

Nekolicina je predložila da su dani u Postanak 1 „Božji dani“ i zato ne trebamo brinuti oko njihovog doslovnog shvaćanja (tj. da predstavljaju povijest).

Ova zamisao, iako na prvi pogled izgleda pobožno, primijenjena dosljedno, učinila bi razumijevanje Biblije nemogućim. Bog je nadahnuo riječi Biblije kako bismo mi, Adamovi potomci, mogli razumjeti stvari koje Bog želi da znamo (o spasenju i sl.). To znači da riječi *nama* prenose Božje misli. Ako neke riječi imaju značenje koje samo Bog razumije, čemu se onda nalaze u Bibliji? Možda su „ubojstvo“ ili „preljub“ „Božje riječi“ koje ne znače ono što mi mislimo da znače, što je očito sulud prijedlog. U svakom slučaju, s obzirom da je Bog vječan i izvan vremena, kao što smo rekli ranije, što bi to bili „Božji dani“, što bi oni značili? Bog nema dane ni godine (vidi prethodnu diskusiju o 2. Petrova 3,8).

8. Dani objave?

Još jedan pokušaj odstupanja od jednostavnog i jasnog značenja prvog poglavlja Knjige Postanka je i tvrdnja da su dani zapravo dani u kojima je Bog objavljivao proces stvaranja Mojsiju (ili nekome drugome).

Međutim, tekst nigdje ne sugerira da Bog nešto *objavljuje* kroz te dane. Zagovornici ovog stava argumentiraju da hebrejska riječ prevedena kao „načiniti“ (*asah*) može značiti i „objaviti“ ili „pokazati“.

Hebrejski tekst jasno pokazuje da je Bog stvorio (hebrejski: *bara*) ili načinio (*asah*) stvari, a ne objavio ih. *Asah* ima šire značenje od *bara*, koje uključuje i „napraviti, proizvesti, učiniti itd.“, ali ne i „pokazati“ u smislu objave.⁵⁰

Kad se *asah* prevodi kao „pokazati“, na primjer u „*iskazati milost*“ (Postanak

49. Blocher, H. 1984. *In the Beginning*, IVP, Downers Grove, SAD, str. 50.

50. Ništa u standardnom Geseniusovom *Lexiconu* ne podupire tumačenje *asah* kao „pokazati“. Vidi: Taylor, C. V., 1997. *Revelation or creation?* <creation.com/showdays>.

24,12), koristi se u smislu „učiniti“ ili „napraviti“ milost. Ponovimo, Izlazak 20,11 naglašava da se *cjelokupan proces stvaranja* odigrao unutar „običnog“ tjedna.

Ostali problemi tumačenja koja podrazumijevaju duga vremenska razdoblja

1. Redosljed događaja

Pokušaji rastezanja vremenskog okvira opisanog u prvom poglavlju Knjige Postanka kojima se želi dane pretvoriti u ere povijesti Zemlje ionako ne uspijevaju pravilno smjestiti milijune godina. Redosljed stvaranja u proturječju je s tvrdnjama onih istih svjetovnih „znanstvenika“ povijesne znanosti koji ga pokušavaju smjestiti u taj okvir (vidi tablicu).

Tablica 2. Neka proturječja između biblijskog redosljeda stvaranja i evolucije/dugih razdoblja.

Biblijski izvještaj o stvaranju	Nagađanja evolucije/dugih razdoblja
Zemlja prije sunca i zvijezda	Zvijezde i sunce prije Zemlje
Zemlja na početku prekrivena vodom	Zemlja je na početku rastaljena
Prvo oceani, kopno nakon njih	Prvo kopno, zatim oceani
Život prvo stvoren na kopnu	Život je nastao u oceanima
Biljke stvorene prije sunca	Biljke su nastale mnogo kasnije od sunca
Ribe i ptice stvorene istovremeno	Ribe su nastale mnogo prije ptica
Kopnene životinje stvorene nakon ptica	Kopnene životinje prije kitova
Čovjek i dinosauri živjeli su zajedno	Dinosauri su izumrli davno prije pojave čovjeka

2. Što je oprašivalo biljke?

Biljke su stvorene trećeg dana, a životinje koje ih oprašuju stvorene su tek petog ili šestog dana. Ako ti dani predstavljaju ere od stotina milijuna godina, što je oprašivalo biljke i tako osiguralo njihovo preživljavanje? Neke biljke imaju složen simbiotski odnos sa svojim oprašivačima, npr. biljka juka sa svojim kukcem koji je oprašuje.

3. Adamova starost

Bog je stvorio Adama šestog dana. Adam je bio živ sedmi dan i umro je s 930 godina (Postanak 5,5). Ako ti dani predstavljaju ere, pa makar duge samo nekoliko tisuća godina, ili sedmi dan i dalje traje, Adamova starost u trenutku smrti ne bi imala smisla.

Zaključak

Problem se svodi na prihvaćanje autoriteta. Tko je autoritet: povijesna „znanost“ ili Pismo? Za one koji

- a) smatraju Pismo (Božju riječ) vrhovnim autoritetom i
- b) ozbiljno shvaćaju povijesne korijene evanđelja, smatrajući Adama stvarnom osobom i vjerujući da je pad u grijeh utjecao na red u stvorenju, vjerovanje u šest „običnih“ dana jedini je dosljedan stav koji mogu zauzeti.

Pokušaji odvajanja Knjige Postanka od stvarne povijesti svemira pretvaraju kršćanstvo u irelevantnu priču, a „vjeru“ u tek nešto više od virusa koji napada um, u priželjkivanje nečeg nestvarnog, pojavu sličnu vjerovanju u postojanje pravih vrt-nih patuljaka. Prije više od sto godina škotski teolog James Denney proročanski je rekao: „Odvajanje vjerskog od znanstvenog na kraju znači odvajanje vjerskog od istinitog. A to znači da vjera izumire među ljudima istine.“

To se dogodilo u velikom dijelu nekada kršćanskog „Zapada“. Zapad je izgubio duhovno i moralno sidrište nakon kapitulacije pred kozmičkom, geološkom i biološkom evolucijom temeljenima na milijardama godina. Različiti pokušaji ponovnog tumačenja Knjige Postanka navedeni u ovom poglavlju samo su još doprinijeli toj kapitulaciji.